

5^ο Γενικό Λύκειο Νέας Σμύρνης

ΤΜΗΜΑ Β2΄

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015-2016

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

Υπεύθυνη καθηγήτρια:κ.Αθανασούλη

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΘΕΜΑ	ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ	ΣΕΛΙΔΑ
Πρόλογος		3
Ακρόπολη	Μαρκοπούλου Ιωάννα,Μοραράσου Μιχαέλα	4
Πλατεία Συντάγματος	Μάγγας Γιώργος	16
Βουλή των Ελλήνων	Μπουραζάνης Νίκος	20
Ζάππειο Μέγαρο	Μάγγας Γιώργος	29
Εθνικός Κήπος	Λιβιτσάνος Βασίλης	32
Παναθηναϊκό Στάδιο	Νικολέτος Κων/νος	36
Μουσείο Μπενάκη	Βαγγέλης Καπότης	40
Εθνική Βιβλιοθήκη	Λαμπράκη Αγάπη,Μάγια Ανίτα,Μανιάκα Κέλλυ,Μαρκάκη Κατερίνα	46
Ακαδημία Αθηνών	Λαμπράκη Αγάπη-Μάγια Ανίτα,Μανιάκα Κέλλυ,Μαρκάκη Κατερίνα	49
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο	Λαμπράκη Αγάπη-Μάγια Ανίτα,Μανιάκα Κέλλυ,Μαρκάκη Κατερίνα	51
Νομισματικό Μουσείο	Λαμπράκη Αγάπη-Μάγια Ανίτα,Μανιάκα Κέλλυ,Μαρκάκη Κατερίνα	53
Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο	Μαρκαντώνης Δ.,Ξανθοπούλου Ν.,Παπαγεωργίου Δ.<Λεράκης Ν,Κοκκίνης Κ,Μαλανδράκη Ν	57
Εξάρχεια	Παγανοπούλου Μαρίνα, Νικολάου Πελαγία , Κληρίδης Αλέξανδρος και Μοσχόπουλος Παναγιώτης	60
Πλάκα	Μαρκαντώνης Δ.,Ξανθοπούλου Ν.,Παπαγεωργίου Δ.<Λεράκης Ν,Κοκκίνης Κ,Μαλανδράκη Ν	
Βιβλιογραφία		65

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με αφορμή το μάθημα του Project αποφασίσαμε να κάνουμε μια ερευνητική εργασία σχετικά με ιστορικά κτήρια και σημεία της Αθήνας. Παρακάτω λοιπόν ακολουθεί μια ιστορική αναδρομή και τα σημαντικότερα στοιχεία που πλαισιώνουν τα κτήρια και τις τοποθεσίες αυτές.

ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

Η **Ακρόπολη των Αθηνών** είναι ένας βραχώδης λόφος ύψους 156 μ. από την επιφάνεια της θάλασσας και 70 μ. περίπου από το επίπεδο της πόλης της Αθήνας. Η κορυφή του έχει σχήμα τραπεζοειδές μήκους 300 μ. και μέγιστου πλάτους 150 μ. Ο λόφος είναι απρόσιτος απ' όλες τις πλευρές εκτός της δυτικής, όπου και βρίσκεται η οχυρή είσοδος, η διακοσμημένη με τα λαμπρά Προπύλαια.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Διαπιστώθηκε ότι ο λόφος ήταν κατοικημένος από την 3η χιλιετία π.Χ.. Υπήρχε εκεί συνοικισμός καθώς επρόκειτο για φυσικό οχυρό. με πρόσβαση μόνο από τη δυτική πλευρά, ενώ η επάνω επιφάνεια του λόφου ήταν αρκετά πλατιά ώστε να μπορεί να κατοικηθεί, στις δε πλαγιές υπήρχαν υδάτινες πηγές. Ο Θουκυδίδης μάλιστα γράφει ότι «ή Ακρόπολις ή νῦν οὔσα πόλις ἦν» (2.15.3). Το μέγαρο του τοπικού άρχοντα βρισκόταν στη θέση όπου πολλούς αιώνες αργότερα χτίστηκε το Ερέχθειο. Συν τω χρόνω ο άρχοντας του συνοικισμού της Ακρόπολης απέκτησε μεγάλη δύναμη και κάποια στιγμή ένωσε υπό την εξουσία του με ειρηνικό τρόπο ολόκληρη την Αττική με εξαίρεση την Ελευσίνα. Η παράδοση λέει ότι ο άρχοντας αυτός που ένωσε τους συνοικισμούς της Αττικής ήταν ο Θησεύς. Το γεγονός αυτό τοποθετείται στο δεύτερο ήμισυ της δεύτερης προ Χριστού χιλιετίας. Ο κίνδυνος εχθρικών επιδρομών ανάγκασε τον ηγεμόνα αυτό να οχυρώσει την Ακρόπολη με ένα τείχος από μεγάλες πέτρες, το γνωστό αργότερα ως Κυκλώπειο Τείχος. Ο θεσμός της κληρονομικής μοναρχίας καταργήθηκε μετά την αποτυχημένη εισβολή των Δωριέων (11ος αιώνας). Η τάξη των γαιοκτημόνων αναλαμβάνει

την εξουσία και επικρατεί το αριστοκρατικό πολίτευμα. Παύει να είναι διοικητικό κέντρο η Ακρόπολη. Η διοίκηση ασκείται από την κάτω πόλη, το άστυ. Ο λόφος της Ακρόπολης χρησιμοποιείται πλέον ως χώρος θρησκευτικών τελετών, αν και έως τον 4ο αιώνα αποκαλείται «πόλις». Εκεί όπου αρχικά βρισκόταν το μέγαρο του άρχοντα των μυκηναϊκών χρόνων ανοικοδομήθηκε τον 8ο αιώνα μικρός ναός αφιερωμένα στην προστάτιδα της πόλης, την Αθηνά Πολιάδα. Στον ναό αυτό φυλασσόταν ξύλινο από ελιά άγαλμα της θεάς (ξόανον) που κατά την παράδοση είχε πέσει από τον ουρανό. Κοντά στο ναό υπήρχαν ο τάφος του Κέκροπα, η ελιά της Αθηνάς, η Ερεχθίδα θάλασσα, ίχνη από το χτύπημα της τρίαινας του Ποσειδώνα. Από τον ναό εκείνο απέμειναν δύο λίθινες βάσεις κοντά στο νότιο τοίχο του Ερεχθείου. Σ' αυτές τις βάσεις στηρίζονταν οι ξύλινοι κίονες του προδόμου του παλιού ναού.

Από τον 6ο αι. π.Χ. άρχισαν να χτίζονται πάνω σ' αυτόν τα ιερά των Αθηναίων, όπως το Εκατόμπεδον, που καταστράφηκαν κατά τους Περσικούς πολέμους. Ο ναός της Αθηνάς ξαναχτίστηκε πολύ πιο μεγάλος. Το Εκατόμπεδον, ο Εκατόμπεδος νεώς, χτίστηκε λίγο πριν από τα μέσα του 6ου αιώνα και πήρε το όνομα αυτό επειδή είχε μήκος 100 αττικών ποδιών. Ήταν αφιερωμένο στην Παλλάδα Αθηνά, την προστάτιδα της πόλης στους πολέμους, ενώ ο άλλος ναός, της Πολιάδος, ήταν αφιερωμένος στην Αθηνά, προστάτιδα της γονιμότητας της γης και των ανθρώπων. Το Εκατόμπεδον μάλλον βρισκόταν εκεί όπου χτίστηκε αργότερα ο Παρθενώνας και πρέπει να ήταν δωρικός περίπτερος ναός. Στο Εκατόμπεδον φαίνεται ότι ανήκε σωζόμενο μεγάλο πώρινο αέτωμα όπου λιοντάρια κατασπαράζουν έναν ταύρο, πλαισιωμένα από δύο παραστάσεις: με τον Ηρακλή που αντιμετωπίζει τον θαλάσσιο δαίμονα Τρίτωνα και με τον λεγόμενο τρισώματο δαίμονα, που κρατάει τα σύμβολα των τριών στοιχείων της φύσης, δηλαδή του νερού, κκτης φωτιάς και του αέρα. Έχουν βρεθεί επιγραφές αλλά και θραύσματα γλυπτών που δείχνουν ότι την αρχαϊκή περίοδο υπήρχαν στην Ακρόπολη και μικρότερα κτίσματα, τα «οικήματα», όπου φυλάσσονταν χρήματα και πολύτιμα αντικείμενα. Έχει προσδιοριστεί από την αρχαιολογική έρευνα η ύπαρξη πέντε τέτοιων οικημάτων.

Επί της εποχής του Πεισιστράτου στην Ακρόπολη υπήρχαν πολλά αγάλματα χάλκινα ή μαρμάρινα, αγγεία κ.λπ. που τα αφιέρωναν οι πολίτες στην Αθηνά.

Η ανοικοδόμηση των τειχών και των ιερών άρχισε αμέσως μετά την ήττα των Περσών, το 465 π.Χ., την εποχή δηλαδή του Περικλή. Κάτω από την επίβλεψη του Φειδία και των αρχιτεκτόνων Μνησικλή, Καλλικράτη και Καλλίμαχου χτίστηκαν και διακοσμήθηκαν ο Παρθενώνας, το Ερέχθειο, τα Προπύλαια και ο ναός της Αθηνάς ή Απτέρου Νίκης.

Κατά τη Ρωμαϊκή περίοδο προστέθηκαν μερικά ασήμαντα κτίσματα. Κατά τη Βυζαντινή εποχή ο Παρθενώνας μετατράπηκε σε χριστιανική εκκλησία. Κατά τη φραγκοκρατία έγινε καθολικός ναός, ενώ κατά την τουρκοκρατία τζαμί.

Κατά την τουρκοκρατία η Ακρόπολη έπαθε τις περισσότερες ζημιές. Οι Τούρκοι είχαν αποθηκεύσει πυρίτιδα πάνω σ' αυτήν και έγιναν αίτιοι να καταστραφούν τα μνημεία της.

Το 1645 ένας κεραυνός που έπεσε πάνω στην πυρίτιδα ανατίναξε τα Προπύλαια. Το 1687, όταν την Ακρόπολη πολιορκούσε ο Ενετός Μοροζίνι, μία από τις βόμβες έπεσε πάνω στην πυρίτιδα που ήταν αποθηκευμένη στον Παρθενώνα και κατέστρεψε τον ναό.

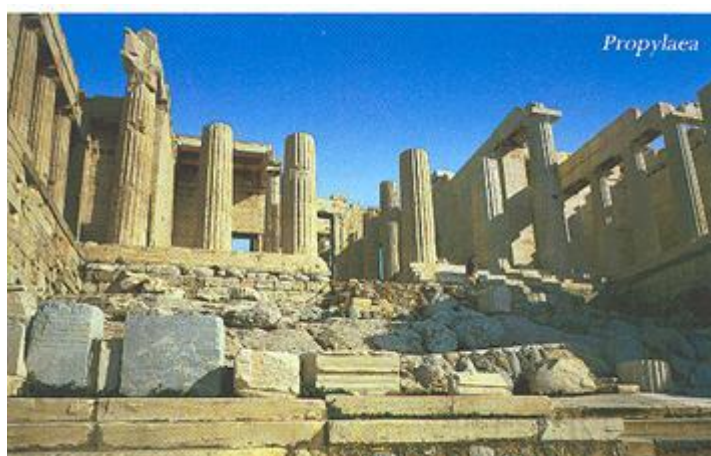
Εκτεταμένες καταστροφές προκάλεσε ο Άγγλος λόρδος Έλγιν λίγο πριν από την Επανάσταση του 1821. Έβαλε να ξηλώσουν τη ζωφόρο του Παρθενώνα, μετόπες, αετώματα, μία Καρυάτιδα και έναν κίονα του Ερεχθείου, τα οποία μετέφερε στην Αγγλία. Για όλα αυτά πλήρωσε 35000 λίρες στους Τούρκους και στους Αθηναίους δώρισε ένα ρολόι, που στήθηκε στην αρχαία αγορά. Κατά την Επανάσταση του 1821 η Ακρόπολη πολιορκήθηκε διαδοχικά από Έλληνες και Τούρκους και υπέστη νέες καταστροφές. Το 1834 άρχισαν οι αρχαιολογικές εργασίες για την αποκατάσταση των μνημείων της.

ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ

Η μνημειώδης αυτή είσοδος της Ακρόπολης άρχισε να χτίζεται το 436 π.Χ. μετά την ολοκλήρωση του Παρθενώνα, πάνω σε σχέδια του αρχιτέκτονα Μνησικλή. Το οικοδόμημα αυτό διαιρείται σε τρία μέρη. Στο κέντρο βρίσκεται ένα ναόσχημο μακρύ κτίσμα με ψηλό αέτωμα και όψη δωρικού ναού. Δεξιά και αριστερά από αυτό είναι χτισμένες από μία πτέρυγα που μοιάζουν με δωρικούς ναούς χωρίς αέτωμα, αλλά έχουν στέγη αετοειδή.

Το κεντρικό οικοδόμημα είναι κάτι το μοναδικό στην αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική. Έξι κίονες δωρικού ρυθμού κοσμούν την πρόσοψη. Οι κίονες λεπταίνουν όσο προχωρούν από τη βάση προς την κορυφή. Πάνω σ' αυτούς στηριζόταν ένα αέτωμα χωρίς διακόσμηση. Ο κύριος χώρος διαιρείται σε τρία κλίτη με δύο σειρές από ιωνικούς κίονες (τρεις σε κάθε πλευρά).

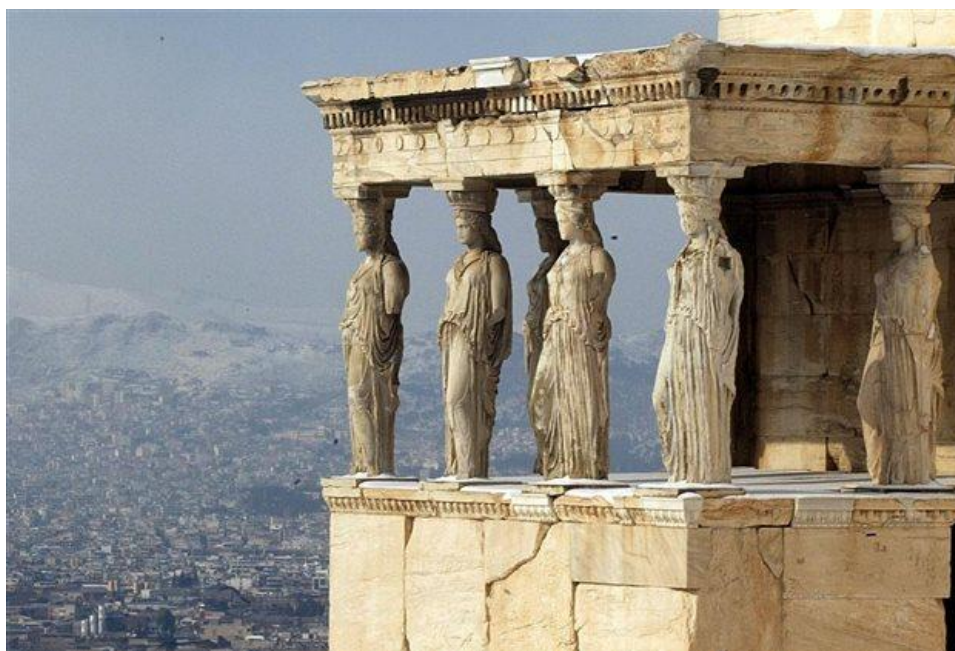
Τα Προπύλαια δεν ολοκληρώθηκαν ποτέ. Το 431 άρχισε ο Πελοποννησιακός πόλεμος και οι εργασίες σταμάτησαν. Το 429 πέθανε ο Περικλής και οι διάδοχοί του δεν έδειξαν ενδιαφέρον για τη συνέχιση του έργου.

ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Είναι ένας μικρός ολομάρμαρος ναός, που άρχισε να χτίζεται μεταξύ 427 και 424 πΧ με αρχιτέκτονα τον Καλλικράτη. Είναι τετράστυλος αμφιπρόστυλος ναός ιωνικού ρυθμού, χτισμένος πάνω σε μία κρηπίδα με τέσσερις βαθμίδες. Δεν έχει πρόναο. Μέσα στον σηκό του υπήρχε άγαλμα της Αθηνάς Νίκης, που κρατούσε στο αριστερό χέρι περικεφαλαία και στο δεξί ρόδι, που είναι σύμβολο των θεών του κάτω κόσμου. Η ζωφόρος και τα αετώματα του ναού είχαν γλυπτές παραστάσεις. Γύρω στο 421 - 415 π.Χ. ο ναός περιβλήθηκε με ένα συνεχές θωράκιο ύψους 1,05 μ., που στην εξωτερική του όψη παρίστανε ανάγλυφες Πτερωτές Νίκες την ώρα που προετοιμάζουν θυσία για την Αθηνά. Το 1687 οι Τούρκοι διέλυσαν τον ναό και με τα αρχιτεκτονικά του μέλη ενίσχυσαν τις οχυρώσεις τους

ΕΡΕΧΘΕΙΟ

Κατά τη μυθολογία στο σημείο αυτό έγινε η φιλονικία της Αθηνάς και του Ποσειδώνα για την κυριαρχία της πόλης. Ο θεός της θάλασσας Ποσειδώνας χτύπησε το βράχο με την τρίαινα και ξεπήδησε θαλασσινό νερό. Με τη σειρά της η Αθηνά χτύπησε με το δόρυ της και φύτρωσε η ελιά. Οι θεοί που ήταν κριτές έδωσαν τη νίκη στην Αθηνά. Οι Αθηναίοι όμως θέλοντας να συμβιβάσουν τους δύο αντίπαλους θεούς τούς αφιέρωσαν από ένα ιερό κάτω από την ίδια στέγη. Έτσι χτίστηκε το πιο ιδιόμορφο από τα οικοδομήματα της Ακρόπολης από άποψη αρχιτεκτονικού σχεδίου. Στο σημείο αυτό κατά τη μυθολογία είχε την κατοικία του ο βασιλιάς Ερεχθέας, που αργότερα ταυτίστηκε με τον Ποσειδώνα. Γι' αυτό και ο ναός πήρε το όνομά του από το μυθολογικό αυτό βασιλιά της Αθήνας. Ο ναός χτίστηκε μεταξύ 425 και 406 π.Χ. με σχέδια του αρχιτέκτονα Καλλίμαχου και είναι ένα από τα αριστουργήματα του ιωνικού ρυθμού. Εσωτερικά ο ναός ήταν χωρισμένος σε δύο μέρη. Το ανατολικό μέρος προς την πρόσοψη ήταν της Αθηνάς, το άλλο

του Ποσειδώνα. Στο ιερό της Αθηνάς βρισκόταν το ξόανό της, ένα άγαλμά της δηλαδή κατασκευασμένο από ξύλο ελιάς, για το οποίο πίστευαν ότι είχε πέσει από τον ουρανό. Στο ιερό του Ποσειδώνα, όπου κατεβαίνει κανείς με δώδεκα σκαλοπάτια, η ξηλωμένη σ' ένα σημείο στέγη και οι τρεις τρύπες στο βράχο του δαπέδου, προκλήθηκαν από το χτύπημα της τριάινας του θεού, όπως πίστευαν οι αρχαίοι. Το πιο γνωστό όμως μέρος του Ερεχθείου είναι η «Πρόστασις των Κορών», οι περίφημες δηλ. Καρυάτιδες. Πρόκειται για ένα σκεπαστό μπαλκόνι, του οποίου η στέγη στηρίζεται όχι σε κίονες, αλλά σε έξι αγάλματα Κορών εξαιρετικής τέχνης

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Το **Μουσείο της Ακρόπολης** είναι αρχαιολογικό μουσείο επικεντρωμένο στα ευρήματα του αρχαιολογικού χώρου της Ακρόπολης των Αθηνών. Το μουσείο κτίστηκε για να στεγάσει κάθε αντικείμενο που έχει βρεθεί πάνω στον ιερό βράχο της Ακρόπολης και στους πρόποδες του καλύπτοντας μία ευρεία χρονική περίοδο από την Μυκηναϊκή περίοδο έως την Ρωμαϊκή και Παλαιοχριστιανική Αθήνα ενώ ταυτόχρονα βρίσκεται πάνω στον αρχαιολογικό χώρο Μακρυγιάννη, κατάλοιπο των Ρωμαϊκών και πρώιμων βυζαντινών Αθηνών.

Το νέο κτήριο του μουσείου θεμελιώθηκε το 2003 και άνοιξε για το κοινό στις 21 Ιουνίου 2009. Στις 20 Ιουνίου του 2009, πραγματοποιήθηκαν, μεγαλοπρεπώς, τα εγκαίνια του Μουσείου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κάρολο Παπούλια, παρουσία του Προέδρου της Ε.Ε. και πλήθους ξένων ηγετών. Ο τότε υπουργός Πολιτισμού Αντώνης Σαμαράς, σε μια συμβολική

κίνηση, που μεταδόθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο, τοποθέτησε κομμάτι μαρμάρου που επεστράφη από το Μουσείο του Βατικανού, σε μετόπη του Παρθενώνα. Η κίνηση αυτή συμβόλισε το ελληνικό αίτημα για επανένωση των μαρμάρων στο νέο Μουσείο της Ακρόπολης. Εκτίθενται περίπου 4.000 αντικείμενα σε ένα χώρο 14.000 τετραγωνικών μέτρων. Πρόεδρος του οργανισμού του μουσείου είναι ο επίτιμος καθηγητής Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, Δημήτριος Παντερμαλής.

ΤΟ ΠΑΛΑΙΟ ΚΤΗΡΙΟ

Το πρώτο μουσείο για τα ευρήματα της Ακρόπολης θεμελιώθηκε στα νοτιοανατολικά του Παρθενώνα στις 30 Δεκεμβρίου 1865 και ολοκληρώθηκε το 1874 σε σχέδια του αρχιτέκτονα Παναγή Κάλκου. Λίγα χρόνια αργότερα, στις ανασκαφές του 1885–1890, ανακαλύφθηκαν τα γλυπτά που είχαν καταστρέψει οι Πέρσες κατά την Δεύτερη περσική εισβολή στην Ελλάδα και το μικρό μουσείο παρουσίασε ανάγκη για περισσότερο χώρο. Γι' αυτόν τον λόγο κατασκευάστηκε στα 1888 ένα μικρότερο κτήριο στα ανατολικά του υπάρχοντος κτηρίου, στο οποίο τοποθετήθηκαν οι λιγότερο σημαντικές αρχαιότητες.

Κατά την διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου πολλά από τα εκθέματα αποθηκεύτηκαν στα υπόγεια του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου και στις σπηλιές των γειτονικών λόφων. Επανήλθαν στο μουσείο μετά το τέλος του πολέμου και τοποθετήθηκαν προσωρινά στα 1946 και 1947. Στα 1953 άρχισαν οι εργασίες για την επέκταση του μουσείου σε σχέδια του αρχιτέκτονα Πάτροκλου Καραντινού: Κατεδαφίστηκε το μικρότερο κτήριο, κτίστηκαν νέες αίθουσες και άλλαξε η διαρρύθμιση των παλιών. Οι πρώτες αίθουσες άνοιξαν το 1956 και η επανέκθεση ολοκληρώθηκε το 1964 με την επιμέλεια του αρχαιολόγου Γιάννη Μηλιάδη

Παρά τις διαδοχικές επεκτάσεις το κτήριο δεν είχε τις δυνατότητες έκθεσης των ευρημάτων που σταδιακά ανακαλύφθηκαν στον βράχο, ώστε ήδη από το 1974 εγέρθηκε το θέμα της οικοδόμηση ενός νέου κτηρίου. Η ανέγερση νέου μουσείου κρίθηκε επιτακτική καθώς η Ελλάδα άρχισε να προβάλλει έντονα το ζήτημα της επιστροφής των μαρμάρων του Παρθενώνα από το Βρετανικό Μουσείο.

Για αυτό το σκοπό προκηρύχθηκαν δύο εθνικοί διαγωνισμοί (1976 και 1979), οι οποίοι απέτυχαν καθώς τα επιλεγθέντα οικόπεδα κρίθηκαν ακατάλληλα, ενώ ένας τρίτος διεθνής διαγωνισμός (1989) ακυρώθηκε τελικά το 1999 όταν ανακαλύφθηκε εκτενής αρχαιολογικός χώρος στο οικόπεδο του στρατοπέδου Μακρυγιάννη που είχε επιλεγεί. Στον αρχαιολογικό χώρο αποκαλύφθηκαν ιδιωτικές κατοικίες και εργαστήρια από την Κλασική εποχή ως και τα βυζαντινά χρόνια. Μετά την ολοκλήρωση των ανασκαφών και την διευκρίνηση της στρωματογραφίας επιλέχθηκαν τα σημεία στα οποία επιτρέπονταν η θεμελίωση του κτιρίου.

ΤΟ ΝΕΟ ΚΤΗΡΙΟ

Το 2000 προκηρύχθηκε νέος διεθνής διαγωνισμός με πρόσκληση 12 γραφείων τα οποία κλήθηκαν να υποβάλουν τις προτάσεις τους. Οι προτάσεις των διαγωνιζόμενων κρίθηκαν το Σεπτέμβριο του 2001 από διεθνή Επιτροπή Αξιολόγησης και το πρώτο βραβείο απονεμήθηκε στο αρχιτεκτονικό γραφείο του γαλλοελβετού Μπερνάρ Τσουμί και στο ελληνικό γραφείο του Μιχάλη Φωτιάδη της Αρχιτεκτονική Συνεργασία ΕΠΕ. Το δεύτερο βραβείο δόθηκε στους αρχιτέκτονες Ντάνιελ Λίμπεςκιντ, Δ. και Λ. Ποτηροπούλου & Συνεργάτες και το τρίτο στο Γραφείο Μελετών Α.Ν. Τομπάζη.

Το μουσείο βρίσκεται στην νότια κλιτύ της Ακροπόλεως, στο οικόπεδο του πρώην στρατοπέδου Μακρυγιάννη, σε ευθεία απόσταση 280 μέτρων από τον Παρθενώνα. Η κύρια είσοδος του κτηρίου βρίσκεται επί της οδού Διονυσίου Αρεοπαγίτου ενώ περικλείεται από τις οδούς Μακρυγιάννη, Χατζηχρήστου και Μητσαίων. Εξυπηρετείται από στον σταθμό «Ακρόπολη» της γραμμής 2 του Αττικού Μετρό. Υπάρχουν δευτερεύουσες εισόδους από τις οδούς Μακρυγιάννη και Χατζηχρήστου.

Το σχέδιο του Μπερνάρ Τσουμί εμπλέκει τρεις συλλήψεις: το φως, την κίνηση και τον αρχιτεκτονικό προγραμματισμό

- Η κίνηση:

Η διαδρομή του επισκέπτη σχηματίζει ένα τρισδιάστατο βρόγχο, προσφέροντας μια αρχιτεκτονική και χωρική εμπειρία με αφετηρία την αρχαιολογική ανασκαφή ως την αίθουσα του Παρθενώνα και πίσω.

- Το φως:

Το μουσείο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στον φυσικό φωτισμό, καθώς παρουσιάζει κυρίως έργα γλυπτικής τα οποία απαιτούν διαφορετικές συνθήκες φωτισμού από άλλους τύπους μουσείων.

- Η αρχιτεκτονική:

Το μουσείο δομείται γύρω από ένα πυρήνα από σκυρόδεμα με τις ακριβείς διαστάσεις της ζωφόρου του Παρθενώνα. Μέσα στον πυρήνα τοποθετούνται οι χώροι υποστήριξης ενώ γύρω του, και στο αίθριο που δημιουργείται, αναπτύσσονται οι εκθεσιακοί χώροι του μουσείου.

Το κτήριο στηρίζεται σε υπερυψωμένους πυλώνες θεμελιωμένους ανάμεσα στις αρχαιότητες για την καλύτερη προστασία του αρχαιολογικού χώρου. Σε αρκετά σημεία, στο εσωτερικό και το εξωτερικό του κτηρίου, τα δάπεδα είναι διαφανή, επιτρέποντας την θέαση των υποκείμενων αρχαιοτήτων. Το μουσείο παρέχει ακόμη ένα αμφιθέατρο 200 θέσεων, αίθουσα εικονικής πραγματικότητας, χώρο επισήμων και αίθουσα περιοδικών εκθέσεων.

ΤΑ ΕΚΘΕΜΑΤΑ

Οι συλλογές του μουσείου εκτίθενται σε τέσσερα επίπεδα ενώ ένα πέμπτο στεγάζει τους βοηθητικούς χώρους όπως το εστιατόριο, το πωλητήριο και την αίθουσα επισήμων

- Το επίπεδο της ανασκαφής βρίσκεται κάτω από το κτήριο του μουσείου και κατέστη επισκέψιμο στο τέλος του 2011.
- Στο πρώτο επίπεδο του μουσείου παρουσιάζονται τα ευρήματα των κλιτύων της Ακροπόλεως ενώ η μακριά ορθογώνια αίθουσα, το επικλινές δάπεδο και η κλίμακα στο τέλος της παραπέμπουν στην ανάβαση στον βράχο. Στη νότια πλευρά της αίθουσας παρουσιάζονται ευρήματα από τα σπίτια και τους τάφους των κατοίκων των κλιτύων της

Ακρόπολης, γλυπτά από την Οικία του Πρόκλου, αναθήματα από τα μικρά ιερά της Οικίας της Πηγής, της Ουρανίας Αφροδίτης και του Έρωτα, του Πανός, της Αγλαύρου και του Απόλλωνα. Στη βόρεια πλευρά της αίθουσας εκτίθενται κεραμικά αγγεία, αναθηματικοί πίνακες και άλλα αφιερώματα από το ιερό της Νύμφης, καθώς και αναθήματα από το ιερό του Ασκληπιού και το ιερό του Διονύσου.

- Στο δεύτερο επίπεδο, σε μια μεγάλη τραπεζοειδή αίθουσα, παρουσιάζονται αντικείμενα από την μυκηναϊκή ως την πρώιμη κλασική εποχή της Ακρόπολης.

Στα βορειοανατολικά, αμέσως αριστερά από την κλίμακα βρίσκονται τα αντικείμενα από την μυκηναϊκή περίοδο, όταν ακόμη η Ακρόπολη ήταν τόπος κατοίκησης και λατρείας στην έδρα του τοπικού άρχοντα. Την μετατροπή της Ακρόπολης σε ιερό χώρο σηματοδοτεί το χάλκινο ακρωτήριο του πρώτου ναΐσκου της Αθηνάς Πολιάδος.

Γενικά η έκθεση των αρχαϊκών έργων συγκροτείται από επτά ενότητες με βάση θεματικά και χρονολογικά κριτήρια. Οι ενότητες είναι:

1. Αρχιτεκτονικά γλυπτά και τμήματα αρχαϊκών κτιρίων. Παρουσιάζονται τα αετωματικά γλυπτά του Εκατόμπεδου και του Αρχαίου Ναού καθώς και τα μικρότερα πύρινα αετώματα από τα πρώτα ιερά της Ακρόπολης.
2. Σημαντικά αναθηματικά γλυπτά νησιώτικων εργαστηρίων κυρίως Ναξιακών και Πάριων.
3. Γλυπτά πρώιμων αττικών εργαστηρίων με επίκεντρο τον Μοσχοφόρο.
4. Γλυπτά της μέσης αρχαϊκής περιόδου από την Αττική με κεντρικό έκθεμα την Πεπλοφόρο.

5. Τα αναθήματα των Ιππέων με κεντρικό έκθεμα τον Ιππέα Rampin.
6. Μνημειακά Αττικά έργα με επίκεντρο την Κόρη του Αντήνορα.
7. Κόρες και άλλα έργα της ύστερης αρχαϊκής περιόδου και των πρώιμων κλασικών χρόνων. Σημαντικά μεταξύ αυτών, η Νίκη του Καλλιμάχου, ο Έφηβος του Κριτίου, η Κόρη του Ευθυδίκου, ο Ξανθός Έφηβος και το ανάγλυφο της Σκεπτόμενης Αθηνάς.

Στο βορειοδυτικό τμήμα της αίθουσας βρίσκονται τα αντικείμενα που ακολουθούν την κατασκευή του Παρθενώνα και τα οποία ο επισκέπτης βλέπει μετά την αίθουσα του Παρθενώνα.

1. Στην ενότητα των Προπυλαίων παρουσιάζονται αρχιτεκτονικά μέλη από τα Προπύλαια και σχετικές επιγραφές
2. Στην ενότητα της Αθηνάς Νίκης παρουσιάζονται τα γλυπτά του θωρακίου και της ζωφόρου του ναού.
3. Στην ενότητα του Ερεχθείου παρουσιάζονται οι ζωφόροι, οι Καρυάτιδες και οι οικοδομικές επιγραφές του κτηρίου.
4. Στην ενότητα των μεταπαρθενώνειων και μεταγενέστερων έργων εκτίθενται σύνολα έργων από την κλασική εποχή ως την ύστερη αρχαιότητα και τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους.

Στο ανώτατο επίπεδο του μουσείου βρίσκεται η αίθουσα του Παρθενώνα, όπου εκτίθενται όλα τα σωζόμενα στην Αθήνα γλυπτά του μνημείου. Οι διαφανείς υαλοπίνακες επιτρέπουν την άμεση οπτική επαφή με το αρχιτεκτονικό μνημείο από το οποίο προέρχονται ενώ προσομοιάζουν τις αρχικές συνθήκες φωτισμού των γλυπτών. Από την αίθουσα αυτή είναι δυνατή η πανοραμική θέαση μεγάλου μέρους της Αθήνας. Ο επισκέπτης ανεβαίνει αρχικά στον πυρήνα της αίθουσας όπου παρουσιάζεται εποπτικό

υλικό, επιγραφές και βίντεο σχετικά με τον Παρθενώνα, την κατασκευή και την ιστορία του μνημείου. Το δάπεδο αυτής της αίθουσας είναι διαφανές και επιτρέπει την θέαση και τον φωτισμό της αρχαιολογικής ανασκαφής του ισογείου.

Η ζωφόρος του Παρθενώνα αναπτύσσεται σε ύψος 1.50μ. ενσωματωμένη στον κεντρικού πυρήνα του κτηρίου. Η ζωφόρος απεικονίζει την πομπή των Παναθηναίων προς την Ακρόπολη και την προσφορά του πέπλου στο ξόανο της Θεάς.

Οι μετόπες του ναού αναρτήθηκαν σε ύψος 2.65μ. μεταξύ των ανοξείδωτων χαλύβδινων κίωνων που στηρίζουν την οροφή της αίθουσας. Οι μετόπες απεικονίζουν τις μυθικές μάχες θεών και ανθρώπων: Κενταυρομαχία, Γιγαντομαχία, Αμαζονομαχία και τον Τρωικό Πόλεμο.

Τα αετώματα του ναού τοποθετήθηκαν σε χαμηλές βάσεις από μπετόν ώστε να είναι ορατά και τα έως τότε αθέατα μέρη των γλυπτών. Το ανατολικό παρουσιάζει την γέννηση της Αθηνάς από το κεφάλι του Δία, παρουσία των άλλων θεών και ηρώων. Το δυτικό αέτωμα παρουσιάζει την διαμάχη Ποσειδώνα και Αθηνάς για την Αττική.

Τα πρωτότυπα γλυπτά συνδυάζονται με εκμαγεία των γλυπτών που βρίσκονται σε μουσεία του εξωτερικού.

ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

- Πριν και κατά την κατασκευή του μουσείου ξέσπασε διαμάχη σχετικά με τα σχέδια για το νέο μουσείο και το κατά πόσο ήταν θεμιτό να κατασκευαστεί στον αρχαιολογικό χώρο. Ακόμη ένας λόγος ανησυχίας ήταν το κατά πόσο θα μπορούσε να ενταχθεί στον χώρο το μεγάλο μοντέρνο κτήριο του μουσείου.
- Το 2007, δημιουργήθηκε ακόμη μια διαμάχη σχετικά με την κατεδάφιση δυο διατηρητέων κτηρίων, στους αριθμούς 17 και 19, της οδού

Διονυσίου Αρεοπαγίτου, για την καλύτερη οπτική σύνδεση του μουσείου και της Ακρόπολης, όπως ισχυριζόταν ο Μπερνάρ Τσουμί, ο οποίος έδειξε φωτογραφίες της Ακρόπολης έχοντας αφαιρέσει ψηφιακά τα δυο κτίρια και τα ψηλά δέντρα μπροστά τους. Η Ελληνική κυβέρνηση ήρε την προστασία των κτιρίων, παρόλο που το ένα (αριθμός 19) είναι Νεοκλασικής και το άλλο (αριθμός 17) Αρ Ντεκό αρχιτεκτονικής. Για την σχεδιαζόμενη κατεδάφιση διαμαρτυρήθηκαν έντονα και διεθνείς οργανισμοί όπως το INTBAU και το ICOMOS. Μέρος στην διένεξη πήρε και ο συνθέτης Βαγγέλης Παπαθανασίου, ιδιοκτήτης του κτηρίου αρ. 19. Ο συνθέτης ισχυρίστηκε πως ο πραγματικός λόγος της κατεδάφισης είναι ώστε να έχει θέα το εστιατόριο του μουσείου προς την Ακρόπολη. Μετά τις εγχώριες και διεθνείς αντιδράσεις το σχέδιο για ενδεχόμενη κατεδάφιση ή μεταφορά των κτηρίων εγκαταλείφθηκε.

- Με απόφαση του προέδρου του Μουσείου Δ. Παντερμαλή λογοκρίθηκε βίντεο του διεθνούς φήμης σκηνοθέτη Κώστα Γαβρά, με το οποίο ενημερώνονταν οι επισκέπτες του μουσείου για την ιστορία και τις καταστροφές που υπέστη ήδη από τον 6ο αιώνα ο Παρθενώνας από τους Χριστιανούς. Μετά τις διεθνείς αντιδράσεις, το βίντεο αποκαταστάθηκε στην αρχική του μορφή.
- Τα τελευταία χρόνια σε κάθε αυγουστιάκη πανσέληνο, το μουσείο είναι ανοικτό μέχρι αργά το βράδυ και δέχεται του επισκέπτες δωρεάν. Την ίδια βραδιά γίνεται συναυλία στον προαύλιο χώρο του μουσείου.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- Τον Μάιο του 2013 η βρετανική εφημερίδα Sunday Times κατέταξε το Μουσείο της Ακρόπολης στην 3η θέση στη σχετική λίστα με τα 50 καλύτερα Μουσεία του κόσμου..
- Το νέο κτήριο του μουσείου βρέθηκε ανάμεσα στις έξι επικρατέστερες υποψηφιότητες για το βραβείο σύγχρονης αρχιτεκτονικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Mies van der Rohe». Η τελετή απονομής πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιουνίου 2011 στη Βαρκελώνη.
- Τον Νοέμβριο του 2010 σε διαγωνισμό της Ένωσης Δημοσιογράφων Τουριστικών Συντακτών Μεγάλης Βρετανίας ψηφίσθηκε ως το Καλύτερο Μουσείο του Κόσμου.
- Η διεθνής καλλιτεχνική επιθεώρηση *The Art Newspaper* κατέταξε το μουσείο της Ακρόπολης στην 25η θέση ανάμεσα στα 100 πιο δημοφιλή μουσεία τέχνης στον κόσμο για το 2010, με 1.355.720 επισκέπτες

Πλατεία Συντάγματος

Η **πλατεία Συντάγματος** είναι μεγάλη πλατεία στο κέντρο της Αθήνας, γύρω απ' την οποία αναπτύχθηκε η ομώνυμη συνοικία.

Η θέση της Πλατείας Συντάγματος στο χάρτη

Θέση της πλατείας, η ιστορία της και τα όριά της

Η ιστορία της πλατείας Συντάγματος ξεκινά το 1834. Μέχρι τότε, η περιοχή βρισκόταν στις παρυφές της πόλης και ονομαζόταν Περιβολάκια. Χαρακτηριστικό είναι πως το βόρειο μέρος, όπου συναντάται σήμερα το μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη και το κτίριο της Βουλής, θεωρούνταν εκτός ορίων πόλεως, καθώς το τείχος του «Χασεκή» χώριζε την περιοχή στα δύο. Στο σημείο όπου βρίσκεται σήμερα το Μέγαρο της Βουλής υπήρχε επίσης η περίφημη πηγή της «Μπουμπουνίστρας», που πήγαζε από τους Αμπελόκηπους και ονομάστηκε έτσι λόγω της ορμητικότητας και του θορύβου που έκανε το νερό της.

Η πλατεία βρίσκεται ακριβώς μπροστά από τα Παλαιά Ανάκτορα, την σημερινή έδρα της Βουλής των Ελλήνων. Η πλατεία είναι στενά συνδεδεμένη με την αθηναϊκή και ελληνική ιστορία. Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1843 ονομαζόταν «πλατεία Ανακτόρων». Πήρε τη σημερινή της ονομασία έπειτα από την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843, με την οποία ο βασιλιάς Όθωνας υποχρεώθηκε από την στρατιωτική φρουρά της Αθήνας, που είχε συγκεντρωθεί στην πλατεία υπό την ηγεσία του συνταγματάρχη Δημητρίου Καλλέργη υποστηριζόμενη από μεγάλο πλήθος λαού, να συγκαλέσει εθνοσυνέλευση και να παραχωρήσει Σύνταγμα.

Τα Παλαιά Ανάκτορα δεσπόζουν πάνω από την ανατολική πλευρά της Πλατείας Συντάγματος

Η πλατεία οριοθετείται από την λεωφόρο Βασιλίσσης Αμαλίας στα ανατολικά, την οδό Βασιλέως Γεωργίου Α΄ στα βόρεια, την οδό Όθωνος στα νότια και οδό στα δυτικά, που φέρει το όνομα «πλατεία Συντάγματος».^[4] Το ανατολικό άκρο της πλατείας βρίσκεται υψηλότερα από το δυτικό και για αυτόν τον λόγο, η πρόσβαση από την Πλατεία προς την Λεωφόρο Αμαλίας γίνεται μέσω μίας κεντρικής, μαρμάρινης σκάλας. Τα σκαλοπάτια της πλατείας Συντάγματος, όπως και το μαρμάρινο συντριβάνι του 19ου αιώνα στο κέντρο της, αποτελούν σημείο συνάντησης των Αθηναίων αλλά και των επισκεπτών της πόλης.

Η πλατεία Συντάγματος, λόγω της γεινιάσής της με την έδρα της Βουλής των Ελλήνων, αποτελεί σημείο όπου ξεκινούν ή καταλήγουν πολλές πορείες διαμαρτυρίας. Συνορεύει με τον Εθνικό Κήπο.

Τα τρία μεγάλα ξενοδοχεία που βρίσκονται στην βόρεια πλευρά της Πλατείας Συντάγματος

Η πλατεία βρίσκεται πολύ κοντά στα περισσότερα αξιοθέατα της κεντρικής Αθήνας. Βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από τις γειτονίες Πλάκα, Μοναστηράκι, Κολωνάκι και Ψυρρή. οι αρχαιολογικοί χώροι της Ακρόπολης, της Αρχαίας Αγοράς, της Βιβλιοθήκης του Αδριανού είναι επίσης πολύ κοντά. Στο νότιο τμήμα της πλατείας ξεκινά η οδός οδός Ερμού που αποτελεί τον πιο εμπορικό δρόμο της Αθήνας και ένας από τους

πιο ακριβούς δρόμους στον κόσμο με βάση την αξία των ακινήτων. Η πλατεία βρίσκεται κοντά σε πολλά υπουργεία (κυριότερα το υπουργείο Οικονομικών και Εξωτερικών), δημόσιες υπηρεσίες (ΙΚΑ) και μουσεία (Μουσείο Μπενάκη). Εξαιτίας της προνομιακής της θέσης η πλατεία έχει πολλά ξενοδοχεία με πιο γνωστό το ιστορικό ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία.

Αλλαγή Φρουράς στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η Αλλαγή Φρουράς μπροστά στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη που βρίσκεται σε διαμορφωμένο χώρο μπροστά από το κτίριο της Βουλής, ακριβώς απέναντι από την ανατολική πλευρά της πλατείας Συντάγματος επί της λεωφόρου Αμαλίας. Οι δύο φρουροί του μνημείου, οι Εύζωνες, αντικαθίστανται από δύο νέους φρουρούς κάθε μία ώρα με απόλυτης ακρίβειας συγχρονισμένες κινήσεις. Στις εθνικές εορτές και τις Κυριακές, το τυπικό της αλλαγής της φρουράς πραγματοποιείται από 120 Εύζωνες στις 11 π.μ.

Η ομώνυμη συνοικία

Η συνοικία της **πλατείας Συντάγματος** είναι η κεντρικότερη συνοικία της Αθήνας. Συνορεύει με τις συνοικίες Κολωνάκι, Ζάππειο, Πλάκα, Ακαδημία, Πλατεία Κλαυθμώνος, Χρυσοσπηλιώτισσα και Ρηγίλλης. Οφείλει την ονομασία της στην πλατεία Συντάγματος γύρω απ' την οποία αναπτύχθηκε.

Είναι συγκοινωνιακός κόμβος, καθώς από αυτήν διέρχονται πολλές γραμμές λεωφορείων και τρόλεϋ, απ' το 2000 διαθέτει τον ομώνυμο σταθμό του Μετρό και στη βόρεια πλευρά της πλατείας βρίσκεται η αφετηρία της λεωφορειακής γραμμής Εξπρές **X95** η οποία τερματίζει στο Διεθνές Αεροδρόμιο Ελευθέριος

Βενιζέλος. Επίσης εκεί είναι η αφετηρία του τραμ το οποίο εξυπηρετεί τα νότια προάστεια και το Νέο Φάληρο του Πειραιά.

Βουλή των Ελλήνων

Η **Βουλή των Ελλήνων** είναι το νομοθετικό σώμα της Ελλάδας. Σύμφωνα με το τρέχον Σύνταγμα αποτελεί απλό νομοθετικό σώμα, ο αριθμός των μελών του οποίου ορίζεται με νόμο και πρέπει να κυμαίνεται από 200 μέχρι 300. Σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο συγκροτείται από 300 μέλη τα οποία εκλέγονται από το εκλογικό σώμα για περίοδο τεσσάρων ετών.

Η παρούσα κοινοβουλευτική σύνθεση προέκυψε από τις εκλογές της 20ης Σεπτεμβρίου 2015 και συνήλθε σεπρώτη συνεδρίαση την 3η Οκτωβρίου 2015.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Εκλογή

Τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων, που ασκούν τη νομοθετική εξουσία στην Ελλάδα, εκλέγονται από το εκλογικό σώμα με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία για περίοδο τεσσάρων ετών. Η Βουλή μπορεί να διαλυθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και να προκηρυχθούν εκλογές πρόωρα για συγκεκριμένους λόγους που προβλέπονται από το Σύνταγμα, όπως για παράδειγμα μετά από πρόταση της Κυβέρνησης για ανανέωση της λαϊκής εντολής, προκειμένου να αντιμετωπιστεί εθνικό θέμα εξαιρετικής σημασίας. Από το 1974 μόνο η Βουλή της Δ΄ Περιόδου Προεδρευομένης Δημοκρατίας (1985-1989) τερμάτισε φυσιολογικά την θητεία της με τη συμπλήρωση τεσσάρων ετών από την προηγούμενη βουλευτική εκλογή.

Για την εκλογή των βουλευτών ισχύει ένα σύνθετο και μη γραμμικά αναλογικό εκλογικό σύστημα εκπροσώπησης των ψήφων, η ενισχυμένη αναλογική, που επιτρέπει ευκολότερα έναντι της απλής αναλογικής τον σχηματισμό κυβερνήσεων από ένα μόνο κόμμα, δίνοντάς του ισχυρή πλειοψηφία σε έδρες στη Βουλή ακόμα και αν υπολείπεται της απόλυτης πλειοψηφίας στο σύνολο των ψήφων. Για να μπορεί να καταλάβει μία από τις 300 βουλευτικές έδρες ένα κόμμα, πρέπει να έχει λάβει τουλάχιστον το 3% του συνόλου των έγκυρων ψήφων και με τον εκλογικό νόμο που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στις Βουλευτικές εκλογές του

2007 το πρώτο κόμμα είναι δυνατό να εξασφαλίζει απόλυτη πλειοψηφία βουλευτών στη Βουλή (151 βουλευτές) με ποσοστό 42,5% επί των έγκυρων ψηφοδελτίων. Σημειώνεται πως, εκτός των άκυρων, κατά την κατανομή των βουλευτικών εδρών δεν προσμετρώνται τα λευκά ψηφοδέλτια.

Η Βουλή των Ελλήνων ασκεί νομοθετικό έργο και κοινοβουλευτικό έλεγχο. Για το σκοπό αυτό συνιστώνται επιτροπές που συγκροτούνται από Βουλευτές, ανάλογα με τη δύναμη των κοινοβουλευτικών ομάδων και των ανεξάρτητων Βουλευτών. Οι επιτροπές επιλαμβάνονται του νομοθετικού έργου ή του κοινοβουλευτικού ελέγχου ή ειδικών θεμάτων.

Διαρκείς Επιτροπές

Συνίστανται και συγκροτούνται στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, προκειμένου να επεξεργάζονται και να εξετάζουν σχέδια νόμων ή προτάσεις νόμων. Μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 και την αντίστοιχη τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής, μπορούν να ασκούν και νομοθετικό έργο και κοινοβουλευτικό έλεγχο. Επίσης μπορούν να συζητούν θέματα συναφή με την αρμοδιότητά τους, καθώς και να διατυπώνουν γνώμη για τους προτεινόμενους προς διορισμό σε ορισμένες θέσεις, εφόσον αυτό προβλέπεται από τον Κανονισμό ή νόμο. Επιπλέον τις διαρκείς επιτροπές ενημερώνουν ο αρμόδιος Υπουργός, ή ο εκπρόσωπος φορέα μαζί με τον εποπτεύοντα Υπουργό, πριν από τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μεγάλης αξίας.

Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων

Η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων ορίζεται αρμόδια επί θεμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων

Η Διαρκής Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων ορίστηκε αρμόδια επί θεμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και του Υπουργείου Εξωτερικών.

Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων ορίστηκε αρμόδια επί θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών

Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων ορίστηκε αρμόδια επί θεμάτων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργείου Υγείας

Υποεπιτροπή για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών

Αντικείμενο της υποεπιτροπής είναι η μελέτη του κοινωνικού προβλήματος των ναρκωτικών, η υποβολή προτάσεων για την αποτελεσματική αντιμετώπισή του στο στάδιο της πρόληψης, καθώς και της επανένταξης των ατόμων στις κοινωνικές δομές.

Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης ορίστηκε αρμόδια επί θεμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Επικρατείας στον οποίο υπάγονται οι Γενικές Γραμματείες Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και Προβολής.

Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου

Η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου ορίζεται αρμόδια επί θεμάτων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Ειδικές Διαρκείς Επιτροπές

Προβλέπονται τέσσερις ειδικές διαρκείς επιτροπές, στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διαρκών επιτροπών.

Επιτροπή του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους.

Εξετάζει ειδικά τον απολογισμό και το γενικό ισολογισμό του κράτους, καθώς και την πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους. Συγκροτείται από δεκατρία (13) μέλη της διαρκούς επιτροπής οικονομικών υποθέσεων.

Επιτροπή ευρωπαϊκών υποθέσεων

Εξετάζει θεσμικά θέματα της Ε.Ε., θέματα ευρωπαϊκής πολιτικής, πράξεις των οργάνων της Ε.Ε., θέματα συνεργασίας μεταξύ του Ελληνικού Κοινοβουλίου και άλλων κοινοβουλίων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ.ά. Η επιτροπή αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο της Βουλής (ως πρόεδρο) και τριάντα (30) βουλευτές.

Επιτροπή εξοπλιστικών προγραμμάτων και συμβάσεων

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η προηγούμενη εξέταση και παρακολούθηση της εφαρμογής των εξοπλιστικών προγραμμάτων και συμβάσεων αμυντικού υλικού. Συγκροτείται από 15 μέλη της διαρκούς επιτροπής εθνικής άμυνας και εξωτερικών υποθέσεων.

Επιτροπή παρακολούθησης του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η παρακολούθηση της λειτουργίας και εξέλιξης του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και ιδίως της βιωσιμότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης του συστήματος. Αποτελείται από 15 μέλη.

Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές

Συνιστώνται από τον Πρόεδρο της Βουλής, μετά από πρόταση της Κυβέρνησης, με σκοπό να επεξεργασθούν και να εξετάσουν συγκεκριμένα σχέδια νόμων ή προτάσεις νόμων. Η λειτουργία τους διαρκεί έως ότου πάρουν οριστική απόφαση σχετικά με την επεξεργασία και εξέταση των νομοσχεδίων και των προτάσεων νόμων για τα οποία συστάθηκαν. Συνιστώνται στην αρχή κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, πλην της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, η οποία συνιστάται στην αρχή κάθε βουλευτικής περιόδου και λειτουργεί καθ'όλη τη διάρκειά της.

Ειδική μόνιμη επιτροπή θεσμών και διαφάνειας

Αντικείμενο της επιτροπής είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος επί των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών και επί των μέσων μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ), καθώς και η επεξεργασία προτάσεων που συμβάλλουν στη διαφάνεια της δημόσιας ζωής.

Ειδική μόνιμη επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς

Αντικείμενό της επιτροπής είναι η διατήρηση και προαγωγή των σχέσεων του ελληνικού λαού και της Βουλής με τον απανταχού Ελληνισμό, ο συντονισμός της δράσης της Βουλής με το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού, η μελέτη των προβλημάτων των απόδημων Ελλήνων, η προώθηση της επίλυσής τους, καθώς και η ενίσχυση των σχέσεων με τα ελληνικής καταγωγής μέλη άλλων κοινοβουλίων.

Ειδική μόνιμη επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού.

Υποεπιτροπή υδατικών πόρων

Αντικείμενο της υποεπιτροπής είναι η διαρκής παρακολούθηση, αξιολόγηση και αποτύπωση της κατάστασης των υδατικών πόρων της Χώρας, η διερεύνηση και εκτίμηση ζητημάτων που σχετίζονται με την επάρκειά τους και η υποβολή προτάσεων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους.

Ειδική μόνιμη επιτροπή έρευνας και τεχνολογίας

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η παρακολούθηση των εξελίξεων στην επιστημονική έρευνα και την τεχνολογία και η αξιολόγησή τους, καθώς και η μελέτη και η παρακολούθηση ζητημάτων βιοηθικής.

Ειδική μόνιμη επιτροπή ισότητας, νεολαίας και δικαιωμάτων του ανθρώπου

Αντικείμενο της επιτροπής είναι, μεταξύ άλλων, η έρευνα και διατύπωση προτάσεων με σκοπό την προώθηση στην οικογένεια, την εκπαίδευση και στους άλλους κοινωνικούς θεσμούς, καθώς και την κατοχύρωση και την εφαρμογή από τη διοίκηση, της αρχής της ισότητας των φύλων και ιδίως σε θέματα απασχόλησης και του σεβασμού και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Υποεπιτροπή για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία

Ειδική μόνιμη επιτροπή περιφερειών

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της Πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης.

Υποεπιτροπή νησιωτικών και ορεινών περιοχών

Ειδική μόνιμη επιτροπή οδικής ασφάλειας

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η διερεύνηση των αιτίων των τροχαίων ατυχημάτων και η υποβολή προτάσεων στους αρμόδιους Υπουργούς για τη δημιουργία των προϋποθέσεων ασφαλέστερης διακίνησης προσώπων και προϊόντων.

Ειδική μόνιμη επιτροπή κοινοβουλευτικής δεοντολογίας

Αντικείμενο της επιτροπής είναι ιδίως να μελετά τις δικογραφίες και να συντάσσει εκθέσεις προς τη Βουλή επί αιτήσεων άρσεως ασυλίας Βουλευτών.

Ειδική μόνιμη επιτροπή σωφρονιστικού συστήματος

Αντικείμενο της επιτροπής σωφρονιστικού συστήματος είναι η μελέτη, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας, καθώς και η κατάθεση προτάσεων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων στα σωφρονιστικά καταστήματα, ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου και εν γένει η χάραξη στρατηγικής σε θέματα σωφρονιστικής πολιτικής

Επιτροπές εσωτερικών θεμάτων της Βουλής

Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής

Η επιτροπή επεξεργάζεται και εξετάζει τα σχέδια και τις προτάσεις μεταβολής του Κανονισμού της Βουλής και προβαίνει στην κωδικοποίηση παλαιών και νέων διατάξεων του Κανονισμού. Επίσης, εγκρίνει τη σύνταξη νέων ή τροποποίηση των κανονισμών λειτουργίας της Επιστημονικής Υπηρεσίας και της Βιβλιοθήκης της Βουλής, μετά πρόταση του Προέδρου της Βουλής. Η επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο της Βουλής (ως πρόεδρο) και εννέα (9) βουλευτές.

Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η παρακολούθηση της πορείας των δαπανών της Βουλής και η σύνταξη σχετικών εκθέσεων, η υποβολή προτάσεων στον Πρόεδρο της Βουλής για την ενέργεια ή την περιστολή συγκεκριμένων δαπανών και η εξέταση του προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού της Βουλής. Η επιτροπή αποτελείται από έντεκα (11) βουλευτές, από τους οποίους οι τρεις είναι οι Κοσμήτορες της Βουλής.

Επιτροπή Βιβλιοθήκης της Βουλής

Αντικείμενο της επιτροπής είναι η εποπτεία της λειτουργίας της βιβλιοθήκης της Βουλής και η διατύπωση προτάσεων προς τον Πρόεδρο της Βουλής για τυχόν οργανωτικές μεταβολές στη λειτουργία της. Οι ειδικότερες αρμοδιότητες της επιτροπής αυτής προβλέπονται από τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας της βιβλιοθήκης. Η επιτροπή αποτελείται από έντεκα (11) βουλευτές, από τους οποίους οι τρεις είναι οι Κοσμήτορες της Βουλής.

Επιτροπή δημοσίων επιχειρήσεων, τραπεζών, οργανισμών κοινής ωφελείας και φορέων κοινωνικής ασφάλισης

Η επιτροπή διατυπώνει γνώμη για την καταλληλότητα των προσώπων που η Κυβέρνηση προτίθεται να τοποθετήσει επικεφαλής (π.χ. Προέδρους, Διοικητές, Διευθύνοντες Συμβούλους) δημοσίων επιχειρήσεων, τραπεζών, οργανισμών κοινής ωφελείας και φορέων κοινωνικής ασφάλισης και για την διαχείριση και την πορεία των επιχειρήσεων των οποίων προΐστανται και να υποδεικνύει στους εποπτεύοντες υπουργούς μέτρα που κρίνει επωφελή για το δημόσιο συμφέρον. Οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί ορίζονται περιοριστικά στον Κανονισμό της Βουλής. Η επιτροπή συγκροτείται από δεκαπέντε (15) βουλευτές, στους οποίους περιλαμβάνονται ο Πρόεδρος και οι Αντιπρόεδροι της Βουλής.

Επιτροπές για εθνικά ή γενικότερου ενδιαφέροντος ζητήματα

Συνιστώνται με απόφαση της Βουλής, μετά από πρόταση της Κυβέρνησης ή του Προέδρου της Βουλής ή των Προέδρων των κοινοβουλευτικών ομάδων, με σκοπό τη μελέτη εθνικών ή γενικότερου ενδιαφέροντος ζητημάτων. Με την απόφαση της σύστασης της επιτροπής η Βουλή προσδιορίζει το αντικείμενο με το οποίο θα ασχοληθεί η επιτροπή και καθορίζει την προθεσμία υποβολής της σχετικής έκθεσης.

Διακομματική Επιτροπή για τη διεκδίκηση των γερμανικών οφειλών

Αντικείμενο της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής είναι η συνέχιση και ολοκλήρωση της συγκέντρωσης και τεκμηρίωσης, με οργανωμένο τρόπο, των αδιαμφισβήτητων ιστορικών στοιχείων που θα ενισχύσουν αποτελεσματικά την ελληνική επιχειρηματολογία για τη διεκδίκηση των οφειλομένων και τη συστράτευση και άλλων ευρωπαϊκών δυνάμεων και διεθνών οργανισμών σε αυτήν την προσπάθεια, συμπεριλαμβανομένης της προς το σκοπό αυτό πραγματοποίησης επαφών με άλλα ευρωπαϊκά Κοινοβούλια και με το Ευρωκοινοβούλιο, αλλά και με ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα που έχουν αντιμετωπίσει ανάλογες περιπτώσεις, καθώς και της διοργάνωσης συνεδρίων και διαλέξεων για το ζήτημα αυτό.

Εξεταστικές Επιτροπές

Οι εξεταστικές επιτροπές συνιστώνται για την εξέταση ειδικών ζητημάτων δημόσιου ενδιαφέροντος, μετά από πρόταση του ενός πέμπτου του όλου αριθμού των Βουλευτών (60 Βουλευτές) και απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τα δύο πέμπτα του όλου αριθμού των Βουλευτών (120 ψήφοι). Αν το θέμα αφορά στην εξωτερική πολιτική ή την εθνική άμυνα, απαιτείται η απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών (151 Βουλευτές). Η απόφαση της Βουλής καθορίζει την προθεσμία υποβολής του πορίσματος της επιτροπής. Οι εξεταστικές επιτροπές έχουν όλες τις αρμοδιότητες των ανακριτικών αρχών και του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος

Συνιστάται από τον Πρόεδρο της Βουλής μετά την υποβολή, από 50 τουλάχιστον Βουλευτές, προτάσεων για την αναθεώρηση του Συντάγματος, οι οποίες παραπέμπονται σ' αυτήν για εξέταση. Η Βουλή, με απόφασή της, που λαμβάνεται μετά από πρόταση του Προέδρου της, ορίζει προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης της επιτροπής, η οποία μπορεί να παρατείνεται με νεότερες αποφάσεις της Βουλής.

Διάσκεψη των Προέδρων

Είναι το διακομματικό συλλογικό όργανο που συστάθηκε με τον Κανονισμό της Βουλής του [1987](#) και αναγνωρίστηκε συνταγματικά με την αναθεώρηση του [2001](#). Αποστολή του είναι η καλύτερη οργάνωση των εργασιών της Βουλής μέσα από τη συνεργασία του Προεδρείου και όλων των κοινοβουλευτικών ομάδων.

Αρχιτεκτονική

Κατά τη διάρκεια της [Ελληνικής Επανάστασης του 1821](#) (1825 - 26 και 1827 - 28) η Βουλή στεγαζόταν σε κτήριο του [Ναυπλίου](#). Κατά τις περιόδους 1844-1863 και 1927-1935 το κοινοβούλιο αποτελείτο από δύο σώματα, την Γερουσία και τη Βουλή. Στεγάζεται στο κτήριο των [Παλαιών Ανακτόρων](#) επί της λεωφόρου Βασίλισσας Αμαλίας, πάνω από την Πλατεία Συντάγματος στην [Αθήνα](#).

Στις [18 Μαρτίου του 1844](#) το Μέγαρο Κοντοσταύλου στην Αθήνα γίνεται έδρα της νεοσύστατης τότε ελληνικής Βουλής και Γερουσίας που προέβλεπε το νέο Σύνταγμα (1844) που καθιέρωνε την Συνταγματική Μοναρχία. Εκεί παρέμεινε για δέκα μόνο χρόνια, μέχρι το [1854](#), οπότε και καταστράφηκε από πυρκαγιά. Τότε με διάταγμα του Βασιλέως [Όθωνα](#) η Βουλή στεγάστηκε προσωρινά σε

αίθουσα του *Οθωνείου Πανεπιστημίου*, όπως ονομαζόταν τότε το Πανεπιστήμιο *Αθηνών*, που είχε ολοκληρωθεί η ανέγερσή του από το 1841, μέχρι της ανέγερσης νέου κτιρίου, στον ίδιο χώρο του κατεστραμμένου.

Το Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής σήμερα στεγάζεται το *Εθνικό Ιστορικό Μουσείο*.

Στις *15 Αυγούστου του 1858* η *Βασίλισσα Αμαλία* θέτει το θεμέλιο λίθο του νέου Βουλευτηρίου, γνωστού σήμερα ως *Μεγάρου της Παλαιάς Βουλής*, το οποίο βρίσκεται στην οδό Σταδίου στην Αθήνα, σε σχέδια του Γάλλου αρχιτέκτονα Φρανσουά Λουί Φλοριμόν Μπουλανζέ, τα οποία στη συνέχεια τροποποιούνται από τον Έλληνα αρχιτέκτονα Παναγιώτη Κάλκο.

Με την έλευση του Βασιλέως Γεωργίου, η Βουλή μεταστεγάζεται στη λεγόμενη "παράγκα", που ήταν ένα πλιθόκτιστο οίκημα παράπλευρα του οικοπέδου ανέγερσης του νέου κτιρίου. Τελικά στις *11 Αυγούστου του 1875*, παρουσία των Βασιλέων και επί πρωθυπουργίας *Χαριλάου Τρικούπη*, εγκαινιάζεται το νέο κτήριο του Βουλευτηρίου. Στο νεοκλασικό κτήριο αυτό στεγάστηκε η Βουλή από το 1875 μέχρι το 1932. Σήμερα αυτό το κτήριο είναι γνωστό ως *Παλιά Βουλή*.

Τον Μάρτιο του *1929* η κυβέρνηση του *Ε. Βενιζέλου* αποφασίζει τη μεταρρύθμιση του κτιρίου των *Παλαιών Ανακτόρων*, που είχαν υποστεί τεράστιες φθορές από την εκεί εγκατάσταση Μικρασιατών προσφύγων. Έτσι στις *3 Δεκεμβρίου του 1930* ξεκίνησαν οι εργασίες μετατροπής του κτιρίου σε κοινοβούλιο από τον αρχιτέκτονα *Ανδρέα Κριεζή*.

Η σημερινή έδρα της Βουλής, τα λεγόμενα *Παλιά Ανάκτορα*.

Τρία χρόνια μετά, στις *2 Αυγούστου του 1934* επί πρωθυπουργίας *Παναγή Τσαλδάρη* εγκαινιάζεται στο ανακαινισμένο κτήριο η αίθουσα της Γερουσίας και τον επόμενο χρόνο, στις *1 Ιουλίου 1935*, επί ιδίου πρωθυπουργού πραγματοποιούνται πανηγυρικά σ' αυτό οι εργασίες της Ε' Εθνοσυνέλευσης, στη νέα αίθουσα συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής.

Σήμερα το κτήριο αυτό στεγάζει την αίθουσα της Ολομέλειας και των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, τα γραφεία του Προέδρου της Βουλής και των Αντιπροέδρων, μέρος του αρχείου της Βουλής (το υπόλοιπο βρίσκεται στο Καπνεργαστάσιο επί της οδού Λένορμαν), τα γραφεία των κοινοβουλευτικών ομάδων των κομμάτων, το [τηλεοπτικό κανάλι της Βουλής των Ελλήνων](#), καθώς και διοικητικές υπηρεσίες.

Άλλα κτήρια, που στεγάζουν υπηρεσίες της Βουλής των Ελλήνων είναι το πρώην Καπνεργαστάσιο της οδού Λένορμαν (Βιβλιοθήκη και Αρχείο της Βουλής), τα κτήρια της Λεωφόρου Αμαλίας 14 & 21 (διοικητικές υπηρεσίες και τηλεοπτικός σταθμός), τα κτήρια των οδών Βουλής 4, Σέκερη 1 και Μητροπόλεως 2, όπου βρίσκονται τα γραφεία των Βουλευτών επαρχίας και το Εκθετήριο του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων, τμήμα του Μεγάρου Αρβανίτη (διοικητικές υπηρεσίες) και το κτήριο της οδού Σέκερη 1Α (διοικητικές υπηρεσίες).

Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων

Το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία συστάθηκε, με ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, το 1999 και άρχισε να λειτουργεί το 2003. Σκοπός του Ιδρύματος είναι η μελέτη και η διάδοση των αρχών του Κοινοβουλευτισμού και της Δημοκρατίας.

Ζάππειο Μέγαρο

Το Ζάππειον μέγαρο, έργο του [Θεόφιλου Χάνσεν](#).

Το **Ζάππειο Μέγαρο** ή **Ζάππειο** είναι ένα από τα πιο σημαντικά κτήρια της Αθήνας, γύρω από το οποίο αναπτύχθηκε η ομώνυμη συνοικία. Η κατασκευή του χρηματοδοτήθηκε από τον Ευάγγελο Ζάππα και βρίσκεται στον Εθνικό Κήπο. Το νεοκλασικό μέγαρο είναι συνυφασμένο με την ιστορία της νεότερης Ελλάδας και σήμερα χρησιμοποιείται για δημόσιες και ιδιωτικές εκθέσεις και τελετές.

Η θέση του Ζαππείου στο χάρτη

Η κατασκευή του Ζαππείου

Η είσοδος του Ζαππείου

Το 1869 η Ελληνική κυβέρνηση οριοθέτησε 80,000 μ² δημόσιας γης για το κτήριο στο χώρο μεταξύ των κήπων του Παλατιού και του αρχαίου Ναού του Ολυμπίου Διός. Η Βουλή των Ελλήνων πέρασε επίσης νόμο στις 30 Νοεμβρίου του 1869 ειδικά για τις κατασκευές των κτηρίων των Ολυμπιακών

αγώνων του 1896 αφού το Ζάππειο ήταν το πρώτο κτήριο παγκοσμίως που κτίστηκε αποκλειστικά για τους Ολυμπιακούς αγώνες.

Το πρώτο σχέδιο του κτηρίου εκπονήθηκε από τον αρχιτέκτονα Φ. Μπουλανζέ, το οποίο στη συνέχεια τροποποιήθηκε από τον Αναστάσιο Θεοφιλά και τελικά εγκαταλείφθηκε. Ο Κωνσταντίνος Ζάππας ανέθεσε τελικά τον σχεδιασμό του κτηρίου στον Δανό αρχιτέκτονα Θεόφιλο Χάνσεν. Μετά από πολλές καθυστερήσεις το κτήριο θεμελιώθηκε τη 20η Νοεμβρίου του 1874. Τα επίσημα εγκαίνια έγιναν με πανηγυρικό τρόπο την 20η Οκτωβρίου του 1888. Η αρχιτεκτονική του κτηρίου ακολουθεί τον νεοκλασικό ρυθμό, με πρότυπο κορινθιακού ρυθμού. Το κτήριο σε συνδυασμό με την τριτοξωτή λίθινη γέφυρα του Ιλισσού, η οποία είχε κατασκευασθεί, επίσης, με χορηγία του Ευάγγελου Ζάππα, και τους γύρω κήπους, αποτέλεσαν την εικόνα της Αθήνας στις αρχές του 20ού αιώνα.^[3] Δυστυχώς ο Ευάγγελος Ζάππας, δεν έζησε αρκετά για να δει το κτήριο στην τελική του μορφή. Στη διαθήκη του άφησε τον ξάδερφό του Κωνσταντίνο Ζάππα υπεύθυνο για την εκτέλεση και συνέχιση του φιλανθρωπικού του έργου.

Στις 22 Μαρτίου του 1961, μετά τη ριζική ανακαίνισή του επί τη ευκαιρία των 100 χρόνων από της υπογραφής της διαθήκης του Ευάγγελου Ζάππα, το ανακαινισμένο Ζάππειο εγκαινιάστηκε από τον τότε πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Χρήσεις του Ζαππείου

Το εσωτερικό αίθριο του Ζαππείου

Το Ζάππειο έχει περίπου 25 δωμάτια (97 m² με 984 m²). Η αρχική χρήση του κτηρίου και του προαύλιου χώρου ήταν για τα "Νέα Ολύμπια", μια γεωργική, τεχνική και βιομηχανική έκθεση που ορίστηκε να πραγματοποιείται ανά τετραετία (στο "Ζάππειο"). Χρησιμοποιήθηκε επίσης, από το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας και από τις εγκαταστάσεις του εξέπεμπε από το 1938 ο κρατικός ραδιοσταθμός Αθηνών. Οι εκπομπές παράγονταν στους ραδιοθαλάμους του Ζαππείου, ενώ χρησιμοποιήθηκε η κεραία μεσαίων των Λιοσίων. Χρησιμοποιήθηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 για τους αγώνες ξιφασκίας. Στην Μεσολυμπιάδα του 1906 χρησιμοποιήθηκε σαν Ολυμπιακό χωριό ενώ στους Ολυμπιακούς του 2004 αποτέλεσε κέντρο τύπου και εκδηλώσεων. Πολλά ιστορικά γεγονότα πραγματοποιήθηκαν στο Ζάππειο με

αποκορύφωμα την ιστορική υπογραφή της συνθήκης προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (τότε ΕΟΚ) στη 1η Ιανουαρίου του 1981 από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή. Επίσης μετά από τη μεταπολίτευση το Ζάππειο αποτέλεσε το κέντρο τύπου σε όλες τις Γενικές Εκλογές της χώρας όπου οι νικητές και οι ηττημένοι των εκλογών δίνουν την καθιερωμένη συνέντευξη μετά το τέλος των εκλογών. Ο χώρος του Ζαππείου χρησιμοποιήθηκε και χρησιμοποιείται για διάφορες εκθέσεις και τελετές. Ιδιαίτερα γνωστό και αγαπητό στους Αθηναίους όλων των γενεών είναι το αναψυκτήριο Αίγλη του Ζαππείου, που έχει ιστορία πολλών δεκαετιών.

Η ομώνυμη συνοικία

Το **Ζάππειο** είναι συνοικία στο κέντρο της Αθήνας, ανάμεσα στις συνοικίες Πλατεία Συντάγματος και Μετς. Η ονομασία της προήλθε από το **Ζάππειο μέγαρο** γύρω από το οποίο αναπτύχθηκε. Στη συνοικία του Ζαππείου υπάρχει ο Εθνικός κήπος, ο πολυχώρος "Αίγλη", ο Κήπος του Ζαππείου και εξυπηρετείται συγκοινωνιακά από το Μετρό, λεωφορεία και τρόλλεϊ. Είναι μικρής έκτασης συνοικία.

Εθνικός Κήπος

Γενικές πληροφορίες

Ο **Εθνικός Κήπος** αποτελεί ένα δημόσιο πάρκο στο κέντρο της Αθήνας. Έχει έκταση 15,5 εκταρίων στο κέντρο της Αθήνας και, προσθέτοντας τον κήπο του Ζαπτείου με έκταση 13 εκταρίων, το πάρκο έχει έκταση 28,5 εκταρίων (285 στρέμματα). Η πρώτη του ονομασία μέχρι το 1974 ήταν «Βασιλικός Κήπος». Το πάρκο βρίσκεται δίπλα από τη Βουλή των Ελλήνων και εκτείνεται προς τα νότια όπου βρίσκεται το Ζάππειο μέγαρο απέναντι από το Παναθηναϊκό στάδιο όπου τελέστηκαν οι πρώτοι Μοντέρνοι Ολυμπιακοί αγώνες το 1896. Ο κήπος φιλοξενεί ακόμα αρχαία ερείπια, κίονες, μωσαϊκά κτλ. Στο νοτιοανατολικό του άκρο βρίσκονται οι προτομές του Ιωάννη Καποδίστρια, του μεγάλου Φιλέλληνα Εϋνάρδου ενώ στο νότιο του άκρο βρίσκεται η προτομή του εθνικού ποιητή Διονύσιου Σολωμού και του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.

Ιστορία

Στην αρχαιότητα κομμάτι του κτήματος ήταν ο ιδιωτικός κήπος του φιλόσοφου και βοτανολόγου Θεόφραστου ενός των διαδόχων του Αριστοτέλη. Ο κήπος ήταν ένα δώρο από τον Δημήτριο Φαληρέα στον δάσκαλό του. Υπήρχε επίσης ένα ιερό και μια βιβλιοθήκη.

Ο βασιλικός κήπος οριοθετήθηκε το 1836 από τον Φρίντριχ φον Γκέρνερ (Friedrich von Gaertner), τον αρχιτέκτονα των ανακτόρων, σε μια έκταση 500 περίπου στρεμμάτων. Επειδή η έκταση αυτή απέκλειε τον δρόμο Αθήνας-Αμαρουσίου-Κηφισιάς, το σχέδιο αυτό αναθεωρήθηκε το 1839 από τον Χοχ (Hoch), διευθύνοντα μηχανικό της οικοδομής των ανακτόρων.

Ο κήπος των 15,5 στρεμμάτων ήταν προγραμματισμένος με εντολή της βασίλισσας ως επιστημονικός και βοτανικός κήπος καθώς και ως ιδιωτικός. το 1839 φυτεύτηκαν 15000 καλλωπιστικά φυτά που μεταφέρθηκαν από τη Γένοβα, καθώς επίσης και με αυτοφυή είδη, που μεταφέρθηκαν από το Σούνιο και την Εύβοια. Το ενδιαφέρον της Βασίλισσας Αμαλίας για τον Κήπο ήταν τέτοιο που λέγεται ότι περνούσε τουλάχιστον τρεις ώρες την ημέρα ασχολούμενη προσωπικά με την φροντίδα του. Στην οικογένεια της Αμαλίας, η δημιουργία και η συντήρηση πάρκων και κήπων αποτελούσε παράδοση.

Δεν εκπλήσσει λοιπόν, που και εκείνη θέλησε να κοσμήσει την Αθήνα με ένα μεγάλο κήπο. Το 1842 μάλιστα φύτεψε η ίδια τις Ουασιγγκτόνιες που υπάρχουν μέχρι σήμερα στην είσοδο της λεωφόρου Βασιλίσσης Αμαλίας. Η Βασίλισσα Αμαλία αργότερα στράφηκε στη γεωργική πολιτική και δεν συμμετείχε πλέον στη φροντίδα του κήπου.

Φυτευτικές εργασίες οργάνωσε και επέβλεψε ο Γάλλος κηποτέχνης Φρανσουά Λουί Μπαρώ (François Louis Bareaud), ο οποίος ανέλαβε τη διεύθυνση του κήπου από το 1845 έως το 1854 και ο γεωπόνος Φρίντριχ Σμιτ (Friedrich Schmidt). Ο κήπος επεκτάθηκε από των Γερμανο-ελληνικό βοτανολόγο Καρλ Νικόλαους Φράας. Κατά τη διάρκεια των εργασιών, βρέθηκαν αρχαιολογικά ευρήματα, συμπεριλαμβανομένου ενός ρωμαϊκού ψηφιδωτού και ενός αρχαίου υδραγωγείου που χρησιμοποιήθηκε για τον κήπο. Η Βασίλισσα Αμαλία της Ελλάδας αργότερα στράφηκε στη γεωργική πολιτική και δεν συμμετείχε καν στη φροντίδα του κήπου. Διευθυντής του κήπου ήταν ο Theodor von Held και ο διάδοχός του Σπυρίδων Μηλιαράκης.

Ο κήπος σήμερα

Ο κήπος μετονομάστηκε σε Εθνικό Κήπο το 1927 κατά την περίοδο της αβασίλευτης δημοκρατίας. Είναι ανοιχτός για το κοινό από την Ανατολή μέχρι τη Δύση του Ηλίου. Η κύρια είσοδος του πάρκου είναι από την Λεωφόρο που μετονομάστηκε σε Αμαλίας προς τιμήν της, αφού αυτή οραματίστηκε τον κήπο. Υπάρχουν άλλες έξι εισοδοι στον κήπο: μία από την οδό Βασιλίσσης Σοφίας, τρεις από την οδό Ηρώδου Αττικού και δύο από την περιοχή του Ζαππείου πάρκου. Στον κήπο υπάρχουν λίμνες με πάπιες, ένας μικρός ζωολογικός κήπος, καφετέρια, η παιδική βιβλιοθήκη και μια παιδική χαρά.

Ο Χένρυ Μίλλερ (Henry Miller) έγραψε για τον Εθνικό Κήπο το 1939: "Το πάρκο παραμένει στην μνήμη μου όσο κανένα άλλο πάρκο που έχω επισκεφτεί στη ζωή μου. Η πεμπτουσία ενός πάρκου είναι όπως όταν κάποιος κοιτά ένα πίνακα ή ονειρεύεται, να βρίσκεται σε έναν τόπο που όμως δεν μπορεί ποτέ να πάει."

Παναθηναϊκό Στάδιο

Το **Παναθηναϊκό Στάδιο** είναι ένα διαχρονικό πολιτιστικό και τουριστικό σύμβολο και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της Αθήνας, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας. Προσελκύει όλους τους επισκέπτες της πόλης μας και αποτελεί ένα γνωστό σημείο αναφοράς της Αθήνας.

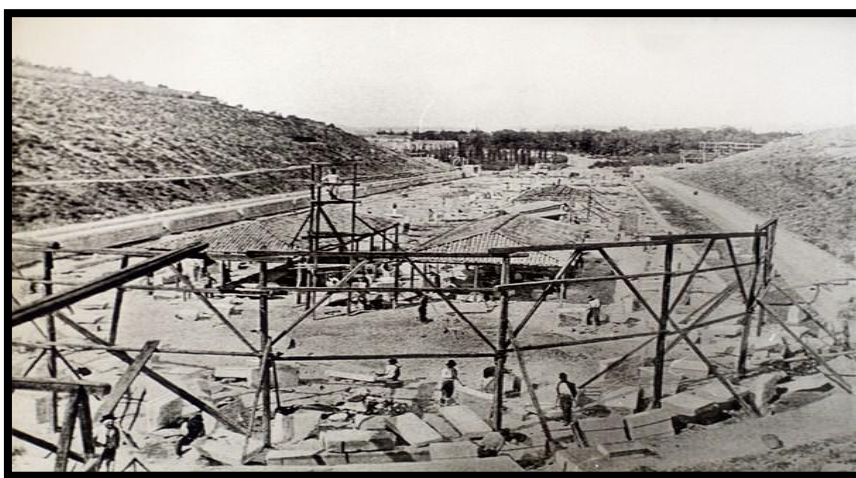
Η πλούσια ιστορία του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, από την αναβίωσή τους το 1896 ως την επιτυχία του 2004 και είναι το σημείο στο οποίο σε όλους τους Ολυμπιακούς Αγώνες, χειμερινούς και θερινούς, παραδίδεται η **Ολυμπιακή Φλόγα**

Ιστορία

Το Παναθηναϊκό Στάδιο βρίσκεται στη θέση αρχαίου ελληνικού Σταδίου και για πολλούς αιώνες φιλοξένησε τη διοργάνωση γυμνικών αγώνων, αγώνων στίβου όπως θα λέγαμε σήμερα. Οι γυμνικοί αγώνες οι οποίοι διοργανώνονταν από πολύ παλιά σε χώρο μακριά από την πόλη, περιελήφθησαν στο πρόγραμμα των εορτών των Παναθηναίων το 566/565 π.Χ. Όταν ο ρήτορας Λυκούργος ανέλαβε το 338 π.Χ. την ρύθμιση των

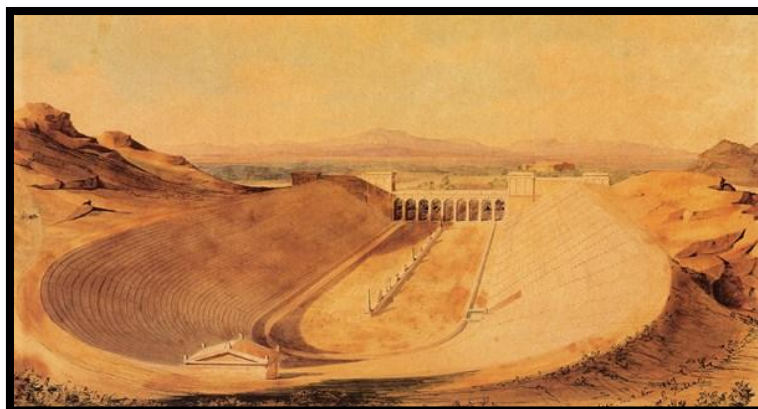
οικονομικών της πόλης των Αθηνών, συμπεριέλαβε στην εκτέλεση δημοσίων έργων την ανέγερση ενός Σταδίου. Ιδεώδης χώρος κρίθηκε η χαράδρα ανάμεσα στον λόφο του Αρδηττού και το απέναντι χαμηλό ύψωμα, έξω από το τείχος της πόλης, σε μία ειδυλλιακή τοποθεσία στις ήρεμες όχθες του Ιλισσού. Ο τόπος ήταν ιδιωτικός αλλά ο ιδιοκτήτης του Δεινίας τον παρεχώρησε για την πραγματοποίηση της ανέγερσης Σταδίου. Μεγάλα χωματουργικά έργα μεταμόρφωσαν την χαράδρα σε αγωνιστικό χώρο με τα χαρακτηριστικά του ελληνικού Σταδίου: σχήμα παραλληλόγραμμο με είσοδο από τη μία στενή πλευρά και με θέση για τους θεατές στα χωματίνα πρανή των τριών άλλων πλευρών. Το Στάδιο του Λυκούργου χρησιμοποιείται για πρώτη φορά στα Μεγάλα Παναθήναια το 330/329 π.Χ. για την τέλεση των γυμνικών αγώνων.

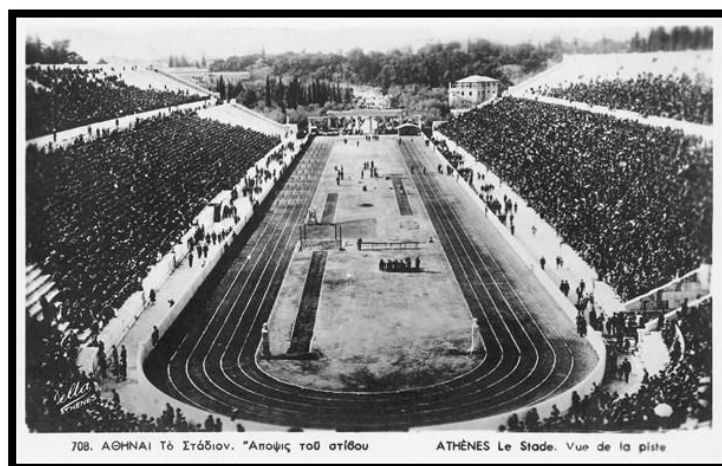
Στους ρωμαϊκούς χρόνους η πόλη των Αθηνών δεν είχε πλέον πολιτική δύναμη. Γνώρισε όμως μία νέα πνευματική και καλλιτεχνική άνθηση επί της αυτοκρατορίας του Αδριανού μεταξύ των ετών 117-138 μ.Χ. Σε αυτή την περίοδο έζησε ο ρήτορας και σοφιστής Ηρώδης γιός του Αττικού ο οποίος διέθεσε ένα μέρος της μεγάλης του περιουσίας στην ανέγερση λαμπρών οικοδομημάτων σε πολλά ιερά και πόλεις της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Στη γενναιοδωρία του Ηρώδη, οφείλονται σπουδαίες εργασίες στο Στάδιο, από το 139-144 μ.Χ. οι οποίες επέφεραν δύο κυρίως αλλαγές στην πρώτη του μορφή: την μετατροπή της αρχικής ευθύγραμμης μορφής σε πεταλόσχημη με την προσθήκη της σφενδόνης, χαρακτηριστική μορφή των ελληνικών Σταδίων στους ρωμαϊκούς χρόνους και την κάλυψη του χώρου για τους θεατές, του θεάτρου, με σειρές καθισμάτων, εδωλίων από λευκό πεντελικό μάρμαρο. Μία θολωτή δίοδος, κάτω από το ανατολικό ανάλημμα κατέληγε, στην πίσω πλευρά του Σταδίου. Στο στίβο, μαρμάρινες πλάκες οριοθετούσαν την άφεση και το τέρμα. Αναπόσπαστο στοιχείο στον αγωνιστικό χώρο ήταν οι αμφιπρόσωπες ερμαϊκές στήλες. Η είσοδος απέκτησε κορινθιακού ρυθμού πρόπυλο. Μία τρίτοξη μαρμάρινη γέφυρα στον Ιλισσό, εξασφάλιζε την εύκολη πρόσβαση από την πόλη. Τον όλο χώρο, και κυρίως τη στοά στο ύψος της σφενδόνης, κοσμούσαν αγάλματα μαρμάρινα, χάλκινα ακόμα και χρυσά.

Στη κορυφή του Αρδηττού είχε κτιστεί ο ναός της θεάς Τύχης με το λατρευτικό άγαλμα της θεάς από ελεφαντόδοντο. Οι Αθηναίοι δίκαια ήταν περήφανοι για το Παναθηναϊκό Στάδιο, που εφάμιλλο δεν υπήρχε στον κόσμο. Στην κορυφή

του υψώματος αριστερά της εισόδου, δέσποζε για πολλά χρόνια και ο τάφος του Ηρώδη.

Με την επικράτηση της χριστιανικής θρησκείας και την απαγόρευση ειδωλολατρικών εκδηλώσεων και βάρβαρων θεαμάτων των ρωμαϊκών χρόνων όπως ήταν αιματηρές μονομαχίες και θηριομαχίες, το Παναθηναϊκό Στάδιο έχασε τη λάμψη του και με την πάροδο του χρόνου έλαβε τη θλιβερή εικόνα της εγκατάλειψης, καθώς τα λαμπρά του μάρμαρα ενσωματώνονταν σε αθηναϊκά κτίσματα και τροφοδοτούσαν τα ασβεστοκάμινα της γύρω περιοχής. Ευρωπαίοι περιηγητές κυρίως επισκέπτονται τον χώρο του, όπως προκύπτει από τις μαρτυρίες τους στις οποίες δεν παραλείπουν τις μαγικές τελετουργίες μέσα στην ερειπωμένη θολωτή δίοδο από νεαρές αθηναίες με σκοπό την

ανεύρεση ενός καλού συντρόφου.

Από τις πρώτες προσπάθειες αναβίωσης της ιδέας των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν οι αθλητικοί αγώνες που οργανώθηκαν το 1870 και 1875 στο Παναθηναϊκό Στάδιο στα πλαίσια των Ζάππειων Ολυμπιάδων, εκθέσεων ελληνικών προϊόντων με χρηματοδότηση του εθνικού ευεργέτη Ευάγγελου Ζάππα. Την πραγματοποίηση της ιδέας οφείλουμε στον βαθύ γνώστη της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, τον Γάλλο βαρόνο Pierre de Coubertin, οργανωτή του Διεθνούς Αθλητικού Συνεδρίου στο Παρίσι το 1894. Πρόεδρος του Συνεδρίου και πληρεξούσιος του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου

ήταν ο Δημήτριος Βικέλας ο οποίος έπεισε το Συνέδριο να διεξαχθούν στην ελληνική πρωτεύουσα το 1896, οι πρώτοι Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες. Το Παναθηναϊκό Στάδιο κλήθηκε τότε να φιλοξενήσει τη διεξαγωγή των διεθνών αγώνων και αποτέλεσε το επίκεντρο των προετοιμασιών της πόλης για τη μεγάλη διεθνή συνάντηση. Την υπέρογκη δαπάνη για την ανακατασκευή του κυρίως ανέλαβε ένας άλλος εθνικός ευεργέτης, ο Γεώργιος Αβέρωφ. Τον μαρμάρινο ανδριάντα του, δεξιά της εισόδου του Σταδίου φιλοτέχνησε ο γλύπτης Γεώργιος Βρούτος.

Αρχαιολογικές έρευνες ήδη από το 1836, είχαν αποκαλύψει ίχνη του αρχαίου Σταδίου του Ηρώδη και βάσει αυτών των δεδομένων αλλά και των ανασκαφικών ευρημάτων του Ερνέστου Τσίλλερ-Ernst Ziller το 1869 συντάχθηκε το σχέδιο ανακατασκευής του από τον αρχιτέκτονα Αναστάση Μεταξά. Η ανακατασκευή του Σταδίου από πεντελικό μάρμαρο διακρίνεται για την πιστότητα της σε μεγάλο βαθμό ως προς το αρχαίο μνημείο του Ηρώδη. Οι πρώτοι διεθνείς Ολυμπιακοί αγώνες άρχισαν στις 25 Μαρτίου και έληξαν στις 3 Απριλίου, σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία. Τη νίκη του Μαραθωνίου, του δημοφιλέστερου των αγωνισμάτων απέσπασε ο Σπύρος Λούης. Στο Παναθηναϊκό Στάδιο ακούστηκε για πρώτη φορά και ο Ολυμπιακός Ύμνος σε στίχους του Κωστή Παλαμά και μελοποίηση του Σπύρου Σαμάρα.

Φωτογραφία του Σταδίου κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896

Το Παναθηναϊκό Στάδιο σε όλη τη διάρκεια του αιώνα που μας πέρασε, φιλοξένησε ποικίλες εκδηλώσεις, Πανελληνίους και Διεθνείς Αγώνες. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004 γνώρισε και πάλι στιγμές συγκίνησης στο άθλημα της τοξοβολίας και στον τερματισμό του Μαραθωνίου δρόμου. Ως δημιούργημα των Αθηναίων όπως υποδηλώνει το περήφανο όνομά του, είναι προορισμένο από τα αρχαία χρόνια να φιλοξενεί την ευγενή άμιλλα του νου και του σώματος.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Το **Μουσείο Μπενάκη** είναι ένα από τα πιο γνωστά μουσεία της **Αθήνας**. Ιδρύθηκε το **1929** από τον **Αντώνη Μπενάκη** στην μνήμη του πατέρα του **Εμμανουήλ Μπενάκη** και στεγάζεται στην οικία της ιστορικής από την Αλεξάνδρεια οικογένειας Μπενάκη. Σημειώνεται ότι η προσφορά της οικογένειας Μπενάκη στη πολιτική, κοινωνική και την πολιτιστική ζωή της Αθήνας, αλλά και γενικότερα της Ελλάδας κρίνεται ανεκτίμητη.

Αρχικά ο Αντώνης Μπενάκης άρχισε να συγκροτεί τις διάφορες συλλογές του στην Αίγυπτο. Όταν ήλθε στην Ελλάδα το 1928, για μόνιμη εγκατάσταση, τις δώρησε στο ελληνικό κράτος. Οι συλλογές αυτές στεγάζονται σήμερα στο πατρικό του σπίτι, ένα από τα μεγαλύτερα και ωραιότερα νεοκλασικά κτίρια της Αθήνας το οποίο και ουσιαστικά απετέλεσε και το πρώτο ιδιωτικό μουσείο της Ελλάδας. Η μεγάλη ανταπόκριση που έτυχε το μουσείο αυτό εκ μέρους κυρίως του αθηναϊκού κοινού οδήγησε σχετικά με ταχύ ρυθμό τον πολλαπλασιασμό των εκθεμάτων του. Χάρη και πολλών άλλων ευεργετών και δωρητών το Μουσείο Μπενάκη συνεχίζει ακόμα και σήμερα να εμπλουτίζεται με περιουσιακά στοιχεία που του δίνουν την δυνατότητα της πρωτοπόρου παρουσίας σε εκδηλώσεις του αντικειμένου του και γενικότερα της τέχνης.

Έτσι αφενός η ραγδαία αύξηση των συλλογών εκθεμάτων του μουσείου και αφετέρου η επαύξηση των διαφόρων δραστηριοτήτων του, που ακολούθησε,

επέβαλε την επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων και τη δημιουργία πολλών παραρτημάτων.

Στο ιστορικό αυτό Ίδρυμα, για 41 χρόνια, υπήρξε Διευθυντής, ο κύριος "Άγγελος Δεληβορριάς"

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΠΕΝΑΚΗΣ

Ο **Αντώνης Μπενάκης** (Αλεξάνδρεια 1873, Αθήνα 31 Μαΐου 1954) ήταν βιομήχανος, εθνικός ευεργέτης, πολιτικός και ιδρυτής του Μουσείου Μπενάκη. Σε αντίθεση με πολλούς εθνικούς ευεργέτες που δεν γνωρίζουμε για τη ζωή τους, όχι μόνο δε μας είναι απόμακρος, αλλά γενιές και γενιές Ελλήνων γνωρίζουν τα παιδικά του κατορθώματα και τον τολμηρό του χαρακτήρα. Χάρης στον Τρελλαντώνη, το βιβλίο που έγραψε η αδελφή του Πηνελόπη Δέλτα, η παιδική του ηλικία ταυτίζεται με τη δική μας.

ΕΡΕΥΝΑ

Το Μουσείο Μπενάκη είναι ένας από τους παλαιότερους μουσειακούς οργανισμούς που λειτουργούν στην Ελλάδα. Με γνώμονα τη διαφύλαξη της συλλογικής μνήμης και πολιτισμικής εμπειρίας, το Ίδρυμα φιλοξενεί αντιπροσωπευτικά τεκμήρια όλων των εποχών της ελληνικής και παγκόσμιας καλλιτεχνικής παραγωγής από την προϊστορική εποχή μέχρι τους σύγχρονους χρόνους. Στις συλλογές του Μουσείου περιλαμβάνονται 47.388 αντικείμενα, περισσότερα από 160.000 βιβλία, πάνω από 1.000 αρχειακές μονάδες ιστορικών εγγράφων, 217.515 αρνητικά φωτογραφιών και 16.499 πρωτότυπα τυπώματα, καθώς και 32 αρχειακές μονάδες Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής.

Οι ερευνητικές κατευθύνσεις στο Μουσείο Μπενάκη καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών πεδίων, από τις Πολιτισμικές και Κοινωνικές Επιστήμες μέχρι την Πληροφορική και την Τεχνολογία. Η οργάνωση και η λειτουργία των τμημάτων του Μουσείου, σε συνδυασμό με το εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, συμβάλλουν καταλυτικά στην εξυπηρέτηση των ερευνητικών αναγκών. Συνεχής επιδίωξη του Ιδρύματος αποτελεί η προστασία, η συντήρηση και η ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς καθώς και η παράλληλη διασύνδεσή της με τον σύγχρονο κοινωνικό και ερευνητικό ιστό. Για τον σκοπό αυτό το Μουσείο διατηρεί ισχυρούς δεσμούς με άλλα Ίδρύματα και αναγνωρισμένα πανεπιστήμια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, συμμετέχοντας ενεργά στην ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού διαλόγου, ικανού να εντοπίζει και να επεξεργάζεται με συνέπεια τις σύγχρονες κοινωνικές και πολιτισμικές προκλήσεις.

ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Το μουσείο φιλοξενεί στους τρεις ορόφους αντιπροσωπευτικά έργα όλων των εποχών της Ελληνικής ιστορίας και τέχνης από την προϊστορική εποχή μέχρι

τους σύγχρονους καιρούς. Η αρχική συλλογή του Αντώνη Μπενάκη που αποτελεί και τον πυρήνα της συλλογής του μουσείου περιελάμβανε έργα αρχαίας Βυζαντινής, μεταβυζαντινής, Ισλαμικής και παραδοσιακής τέχνης. Στις συλλογές του μουσείου περιλαμβάνονται επίσης έργα Ασιατικής (Κινέζικης κυρίως) και Κοπτικής τέχνης. Ιδιαίτερα σημαντικά το τμήμα των Φωτογραφικών Αρχείων του Μουσείου Μπενάκη που ιδρύθηκε το 1973 με στόχο τη συγκέντρωση, διαφύλαξη, καταγραφή και ταξινόμηση φωτογραφιών από μνημεία και αντικείμενα παλαιοχριστιανικής, βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης αλλά γρήγορα επεκτάθηκε με αγορές ή δωρεές σε φωτογραφίες τέχνης. Ενδεικτικά, φιλοξενούνται έργα των γνωστών Ελλήνων φωτογράφων Nelly's, Βούλας Παπαϊωάννου, Περικλή Παπαχατζηδάκη, Δημήτρη Χαρισιάδη, Νικόλαου Ρίζου, Νικόλαου Τεμπάζη. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, διάφορα έργα τέχνης, συλλογές αλλά και κτίρια έχουν δωρηθεί στο μουσείο όπως η έπαυλη Κουλούρα στο Φάληρο που πρόκειται να φιλοξενήσει το Μουσείο παιγνιδιών. Πρόσφατα το μουσείο άνοιξε νέα παραρτήματα το Κτίριο της Οδού Πειραιώς που στεγάζει μεταξύ άλλων τα αρχεία Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής, το νέο Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης, την πινακοθήκη Νίκου Χατζηκυριάκου Γκίκα και την οικία της Πηνελόπη Δέλτα στην Κηφισιά που αποτελεί την έδρα του ιστορικού Αρχείου του Ιδρύματος Μπενάκη.

Μερικές φωτογραφίες από τις συλλογές

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Είναι ο παλαιότερος μουσειακός οργανισμός που λειτουργεί στην Ελλάδα ως Ίδρυμα Ιδιωτικού Δικαίου. Το μουσείο πραγματοποιεί πολλές περιοδικές εκθέσεις σε συνεργασία με Ελληνικά αλλά και ξένα μουσεία. Στους χώρους του, επίσης, λειτουργεί εργαστήριο αποκατάστασης και συντήρησης έργων τέχνης, κυλικείο και πωλητήριο. Εκτός από τις εκθέσεις, το μουσείο έχει προχωρήσει και σε σειρά εκδόσεων.

ΣΚΟΠΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Σκοπός τους είναι η συγκέντρωση, η καταγραφή, η ταξινόμηση και η αρχειοθέτηση κάθε εικαστικής, γραπτής και προφορικής πληροφορίας σχετικά με τη νεότερη ελληνική αρχιτεκτονική, πολεοδομία και τοπογραφία και με τους δημιουργούς τους, καθώς και διάσπαρτων αρχιτεκτονικών μελών, έτσι ώστε να είναι προσιτά σε όλους τους ερευνητές. Ως νεότερη ελληνική αρχιτεκτονική νοείται το έργο ελλήνων αρχιτεκτόνων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και αυτή ξένων αρχιτεκτόνων στην Ελλάδα. Χρονολογικά αφορά στην περίοδο από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, το 1830 έως σήμερα.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ιδρύθηκε το 1931, τη χρονιά που δωρήθηκε και εγκαινιάστηκε το Μουσείο. Η πρώτη της συλλογή περιλάμβανε τα προσωπικά βιβλία του ιδρυτή του Μουσείου, Αντώνη Μπενάκη, τα οποία αργότερα πλουτίστηκαν με αγορές, δωρές και ανταλλαγές. Μέχρι σήμερα έχει καταφέρει να συγκεντρώσει πάνω από 100.000 τόμους βιβλίων και περιοδικών, το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται με το υλικό των μουσειακών Συλλογών και υποστηρίζει την

επιστημονική έρευνα και την παροχή πληροφοριών στα διάφορα τμήματα του Μουσείου.

Περιεχόμενο

Οι πολύτιμες συλλογές της Βιβλιοθήκης καλύπτουν τα ακόλουθα θέματα: ελληνική ιστορία και τέχνη από την αρχαιότητα έως τον 20ο αιώνα, λαογραφία, πνευματική ζωή, οικονομία και θρησκεία ιδιαίτερα της περιόδου της τουρκοκρατίας και των νεότερων χρόνων. Σ' αυτές συγκαταλέγονται επίσης η ενότητα των χειρόγραφων βυζαντινής και μεταβυζαντινής εποχής (συλλογή Μουσείου Μπενάκη, συλλογή Ταμείου Ανταλλαξίμων, συλλογή Δαμιανού Κυριαζή) που χρονολογούνται από το 10ο έως και το 19ο αιώνα, η ενότητα των εκδόσεων περιηγητικών κειμένων, καθώς και η μεγάλη ενότητα από αρχέτυπα, μνημειακές, παλαιές και σπάνιες εκδόσεις, πολύτιμα λευκώματα, δυσεύρετα, αλλά και μοναδικά αντίτυπα βιβλίων από το 15ο μέχρι και το 19ο αιώνα. Αξιόλογες είναι και οι συλλογές βιβλίων γύρω από την ισλαμική τέχνη και την τέχνη της Άπω Ανατολής.

Χαρακτήρας και δομή

Η Βιβλιοθήκη είναι η μεγαλύτερη συλλογή βιβλίων που λειτουργεί μέσα σε Μουσείο στον ελλαδικό χώρο. Δεν είναι δανειστική, αλλά παραμένει ανοικτή στο κοινό για επιτόπια μελέτη, με δυνατότητα παροχής φωτοτυπιών, μικροφίλμ, φωτογραφιών και ψηφιακών εκτυπώσεων. Σήμερα η Βιβλιοθήκη αποτελεί έναν κεντρικό φορέα με παραρτήματα, δεδομένου ότι κάθε Τμήμα χρησιμοποιεί πλέον τη δική του συλλογή βιβλίων για την καλύτερη λειτουργία του. Τέτοια παραρτήματα έχουν δημιουργηθεί στην Πινακοθήκη Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα, που περιλαμβάνει 7.500 τόμους βιβλίων, στο Τμήμα Παιχνιδιών και Παιδικής Ηλικίας με 6.000 τόμους, στα Ιστορικά Αρχεία με 10.000 τόμους, στα Αρχεία Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής με 4.500 τόμους, στα Φωτογραφικά Αρχεία με 6.000 τόμους και στο Βιβλιολογικό Εργαστήριο «Φίλιππος Ηλιού» με 7.500 τόμους.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει μηχανογραφημένο online κατάλογο και διατηρεί τον παλαιό δελτιοκατάλογο ενημερωμένο. Συμμετέχει σε συνέδρια και ημερίδες, δανείζει υλικό της σε εκθέσεις στο εσωτερικό και το εξωτερικό, διοργανώνει ξεναγήσεις και διαλέξεις, εκδίδει καταλόγους και δημοσιεύει άρθρα σε περιοδικά.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ιστορικά στοιχεία

➤ *ΤΟΤΕ...*

Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) ιδρύθηκε τυπικά με το Διάταγμα, που εκδόθηκε στις 15 Μαΐου 1832, με την επωνυμία "Δημοσία Βιβλιοθήκη" και με Διευθυντή το Γεώργιο Γεννάδιο, που έφερε τον τίτλο του "Επιστάτου".

Οι πρώτες "Σκέψεις περί σχηματισμού Εθνικής Ελληνικής Βιβλιοθήκης" δημοσιεύτηκαν από το φιλέλληνα Ι. Μάγερ σε άρθρο του στα "Ελληνικά Χρονικά" του Μεσολογγίου, τον Αύγουστο του 1824. Η ιδέα υλοποιήθηκε το 1829 από τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος συμπεριέλαβε τη Βιβλιοθήκη μαζί με τα άλλα πνευματικά Ιδρύματα -Σχολεία, Εθνικό Μουσείο, Τυπογραφία- στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας, και ανέθεσε την επιστασία της στον Ανδρέα Μουστοξύδη, Πρόεδρο της Επιτροπής του Ορφανοτροφείου, Έφορο και Διευθυντή του Εθνικού Μουσείου, Έφορο του Κεντρικού Σχολείου κ.λπ.

Στο τέλος του 1830 η Βιβλιοθήκη, που χαρακτηριζόταν από τον ίδιο το Μουστοξύδη ως Εθνική Βιβλιοθήκη, αριθμούσε 1.018 τόμους εντύπων βιβλίων, που είχαν συλλεγεί μετά από έκκληση των Αρχών προς όλους τους Έλληνες και φιλέλληνες, προς τους διοικητές και προς τις μονές της χώρας.

Το 1834 η Βιβλιοθήκη μεταφέρθηκε στη νέα πρωτεύουσα του Κράτους, την Αθήνα, και στεγάστηκε προσωρινά στο κτίσμα του Λουτρού (στη Ρωμαϊκή Αγορά) και αργότερα στην εκκλησία του Αγίου Ελευθερίου (δίπλα στη Μητρόπολη) και σε άλλα κτίρια. Παράλληλα με την κρατική μέριμνα για τον εμπλουτισμό της με αγορές ιδιωτικών βιβλιοθηκών, όπως αυτή του Δημ. Ποστολάκα (1.995 τόμοι), η Βιβλιοθήκη δέχτηκε πολλές δωρεές βιβλίων, όπως αυτές των Χριστόφ. και Κωνστ. Σακελλαρίου (5.400 τόμοι), του Μάρκου Ρενιέρη (3.401 τόμοι) κ.ά. Το 1842 η Δημόσια Βιβλιοθήκη (με 35.000 τόμους) ενοποιήθηκε με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου (15.000

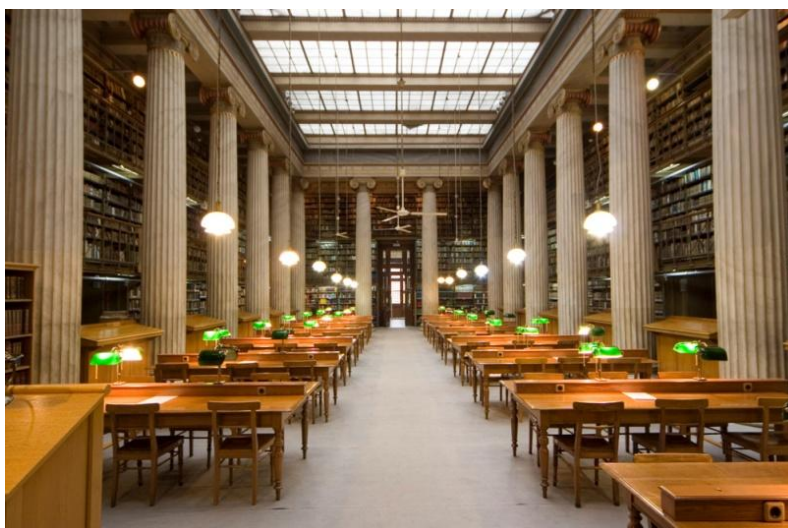
τόμους) και συστεγάστηκαν, μαζί με τη Νομισματική Συλλογή, στο νέο κτίριο του Οθώνειου Πανεπιστημίου.

Πρώτος Έφορος (Διευθυντής) ορίστηκε ο Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος, που παρέμεινε στη θέση αυτή ως το 1863. Την εποχή αυτή η Βιβλιοθήκη εμπλουτίστηκε με σημαντικές δωρεές σπάνιων ξενόγλωσσων βιβλίων, προερχόμενες από βασιλείς και ηγεμόνες χωρών της Ευρώπης.

Με το βασιλικό διάταγμα του 1866 οι δύο Βιβλιοθήκες συγχωνεύτηκαν και διοικητικά σε μία, με τον τίτλο "Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος". Στις 16 Μαρτίου 1888 τέθηκε ο θεμέλιος λίθος του νεοκλασσικού μαρμάρινου κτηρίου, που χρηματοδοτήθηκε από τους Κεφαλλήνες αδελφούς Παναγή, Μαρίνο και Ανδρέα Βαλλιάνο.

Η Βιβλιοθήκη παρέμεινε στο κτήριο του Πανεπιστημίου μέχρι το 1903, οπότε μεταφέρθηκε στο νέο λαμπρό κτήριο, που σχεδιάστηκε από το Θεόφιλο Χάνσεν και οικοδομήθηκε με γενική επίβλεψη του Ερνέστου Τσίλλερ.

Σήμερα η Εθνική Βιβλιοθήκη εξακολουθεί να στεγάζεται στο Βαλλιάνειο κτίριο, στο κέντρο της Αθήνας (Πανεπιστημίου 32, Αθήνα) καθώς και σε δύο άλλα κτίρια (Αγία Παρασκευή - Νέα Χαλκηδόνα) και η πολύτιμη, στο σύνολό της, Συλλογή του υλικού της περιλαμβάνει το γραπτό εθνικό πολιτιστικό θησαυρό της Ελλάδας.

➤ ΣΗΜΕΡΑ...

Η Εθνική Βιβλιοθήκη αποτελεί μέρος της Νεοκλασικής Τριλογίας της πόλεως των Αθηνών: Ακαδημία - Πανεπιστήμιο - Βιβλιοθήκη. Αποτελείται από τρία συμπαγή τμήματα, από τα οποία στο μεσαίο, που είναι και το μεγαλύτερο, λειτουργεί το αναγνωστήριο. Η είσοδος σε αυτό γίνεται από ένα πρόστυλο δωρικού ρυθμού, το πρότυπο του οποίου είναι ο ναός του Ηφαίστου στην Αρχαία Αγορά (Θησείο). Στο πρόστυλο οδηγεί μνημειώδης καμπύλη διπλή σκάλα σε αναγεννησιακό ύφος. Το αναγνωστήριο, με περιμετρικούς κίονες ιωνικού ρυθμού, στεγάζεται με γυάλινη οροφή. Οι χυτοσιδηρές κατασκευές των βιβλιοστασίων θεωρήθηκαν εκπληκτικές για τα δεδομένα της εποχής. Το κτήριο γενικά θεωρείται δείγμα του ώριμου νεοκλασικισμού. Σήμερα στεγάζει την Δημόσια Βιβλιοθήκη, την πληρέστερη στην Ελλάδα.

Κατασκευάσθηκε κατά το διάστημα μεταξύ 1887-1902. Αποτελεί μελέτη του Θεόφιλου Χάνσεν, Δανού αρχιτέκτονα, αδελφού του Χριστανού Χάνσεν. Επιβλέπων ήταν ο Ερνέστος Τσίλλερ, ο οποίος μελέτησε την σκάλα εισόδου και τα κύρια βιβλιοστάσια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η **Ακαδημία Αθηνών** είναι πνευματικό ίδρυμα με στόχο την καλλιέργεια και την προαγωγή των Επιστημών, των Γραμμάτων και των Καλών Τεχνών, καθώς και την επιστημονική έρευνα και μελέτη. Λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η Ακαδημία προβαίνει στην μελέτη και την έρευνα των προϊόντων και των στοιχείων της φύσης της χώρας, καθώς και την επιστημονική υποστήριξη και ενίσχυση της γεωργίας, της βιομηχανίας και της ναυτιλίας.

Σήμερα, στην Ακαδημία Αθηνών λειτουργούν 13 Ερευνητικά Κέντρα και 10 Γραφεία Ερευνών με εξειδικευμένες βιβλιοθήκες, καθώς και η κεντρική Βιβλιοθήκη «Ιωάννης Συκουτρής». Από το 2002 υπό την εποπτεία της Ακαδημίας Αθηνών λειτουργεί το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών.

Το νεοκλασικό μέγαρο στο κέντρο της [Αθήνας](#) το οποίο στεγάζει την Ακαδημία Αθηνών, χτίστηκε αρκετές δεκαετίες πριν από την ίδρυση της ίδιας της Ακαδημίας. Η ιστορία του κτηρίου αρχίζει με μεγάλη δωρεά του [Σίμωνος Σίνα](#) το 1856 με σκοπό την ανέγερση κτηρίου στο οποίο θα στεγαζόταν Ακαδημία.

Το κτήριο σχεδιάστηκε το 1859, τρία χρόνια μετά την δωρεά του Σίνα, από τον Δανό αρχιτέκτονα [Θεόφιλο Χάνσεν](#). Είναι ένα από τα τρία μέρη της «Αθηναϊκής Τριλογίας» του [νεοκλασικισμού](#), μαζί με το κεντρικό κτήριο του [Πανεπιστημίου Αθηνών](#), που βρίσκεται στα αριστερά του, και το μέγαρο της [Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος](#) στα αριστερά του Πανεπιστημίου. Το κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών είχε ήδη σχεδιαστεί από τον μεγαλύτερο αδελφό του [Κρίστιαν Χάνσεν](#) και ολοκληρωθεί το 1864^[4], ενώ το κτήριο της Εθνικής Βιβλιοθήκης, που αρχικά ονομαζόταν «Μουσείο», σχεδιάστηκε αργότερα από τον Θεόφιλο.

➤ **Η ίδρυση**

Οι παράγοντες που δρομολόγησαν την οριστική ίδρυσή της ήταν δύο. Ο πρώτος, η συμμετοχή της Ελλάδας στη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι

(Ιανουάριος 1919) όπου η Ελλάδα θα έπρεπε να προβάλει δια ενός Ανώτατου ακαδημαϊκού ιδρύματος τα εθνικά της δίκαια. Ο δεύτερος, η ίδρυση το 1918 της Διεθνούς Ένωσης Ακαδημιών, στις διάσκέψεις της οποίας η Ελλάδα δεν μπορούσε να συμμετάσχει αφού δεν διέθετε ανάλογο ίδρυμα. Τότε, ο Ελευθέριος Βενιζέλος δεσμεύθηκε να ιδρύσει ένα τέτοιο Ίδρυμα και πέτυχε έτσι τη συμμετοχή και της Ελλάδος στις εργασίες της Ένωσης. Ο Βενιζέλος έστειλε σχετικό τηλεγράφημα στον Δημήτριο Αιγινίτη για την προώθηση των σχετικών ενεργειών. Οι πολιτικές εξελίξεις που ακολούθησαν ανέστειλαν κάθε κίνηση. Μετά την Μικρασιατική καταστροφή οι νέες συνθήκες επέβαλαν την ίδρυση Ακαδημίας με απώτερο σκοπό τη διάσωση και μελέτη της πολιτιστικής κληρονομιάς και την καλλιέργεια της εθνικής αυτογνωσίας

➤ **Βραβεία Ακαδημίας**

Τα Βραβεία της Ακαδημίας Αθηνών είναι ετήσιος θεσμός. Κάθε χρόνο η Ακαδημία βραβεύει λογοτέχνες, οργανισμούς αλλά και ανθρώπους που ανδραγάθησαν. Τα βραβεία δίνονται για τις κατηγορίες:

- Τάξη των Θετικών Επιστημών
- Τάξη των Γραμμάτων και των Καλών Τεχνών
- Ίδρυμα Πέτρου Χάρη
- Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη
- Τάξη των Ηθικών και Πολιτικών Επιστημών

Σε κάθε μια από τις κατηγορίες δίνονται αρκετά βραβεία αθλοθετούμενα από προσωπικότητες και εταιρείες και την Ακαδημία Αθηνών, αλλά και έπαινοι και εύφημες μνείες.

ΕΘΝΙΚΟΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Το **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών** (Ε.Κ.Π.Α.), το οποίο συνήθως αναφέρεται απλώς ως **Πανεπιστήμιο Αθηνών**, αποτελεί Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που δραστηριοποιείται στην Ελληνική πρωτεύουσα. Λειτουργεί αδιαλείπτως από την ίδρυσή του στις 3 Μαΐου 1837. Σήμερα είναι το δεύτερο μεγαλύτερο Πανεπιστήμιο της Ελλάδας σε αριθμό φοιτητών (μετά το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), με περισσότερους από 50.000 προπτυχιακούς φοιτητές. Το 2012 κατατάχθηκε στις θέσεις 501-550 των καλύτερων πανεπιστημίων στο κόσμο, σύμφωνα με τον δείκτη του QS World University Rankings,^[3] όπως επίσης και με την πρόσφατη αξιολόγηση της Academic Ranking of World Universities (ARWU).

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών ιδρύθηκε στις 3 Μαΐου 1837 από τον τότε Βασιλιά της Ελλάδας Όθωνα και ονομάστηκε προς τιμή του **Οθώνειον Πανεπιστήμιον**. Αποτελούσε το πρώτο πανεπιστημιακό ίδρυμα τόσο στο νέο Ελληνικό Κράτος όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσόγειου. Το νεοσύστατο ίδρυμα συναποτελούσαν οι σχολές Θεολογίας, Νομικής, Ιατρικής και Τεχνών (στο γνωστικό πεδίο της οποίας συγκαταλέγονταν οι Εφαρμοσμένες Επιστήμες και τα Μαθηματικά). Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του, το ίδρυμα στελέχωναν 33 καθηγητές, ενώ μαθήματα παρακολουθούσαν 52 φοιτητές και 75 μη εγγεγραμμένοι ακροατές. Το πανεπιστήμιο στεγάσθηκε αρχικά στην κατοικία του αρχιτέκτονα Σταμάτη Κλεάνθη στην Πλάκα που σήμερα φιλοξενεί το Μουσείο του ιδρύματος. Το Νοέμβριο του 1841 το ίδρυμα μεταστεγάσθηκε στο Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, ένα κτήριο σχεδιασμένο από το Δανό αρχιτέκτονα Κρίστιαν Χάνσεν και διακοσμημένο από το ζωγράφο Karl Rahl, αποτελώντας την περίφημη "αρχιτεκτονική τριλογία της Αθήνας", μαζί με τα κτίρια της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (αριστερά), και εκείνο της Ακαδημίας Αθηνών (δεξιά).

Το Πανεπιστήμιο διατήρησε την ονομασία Οθώνειο μέχρι το 1862, χρονιά κατά την οποία ο Όθων αναγκάσθηκε να εγκαταλείψει την Ελλάδα. Στις 20 Οκτωβρίου 1862 το ίδρυμα μετονομάσθηκε σε **Εθνικόν Πανεπιστήμιον**.

Το σημερινό του όνομα το Πανεπιστήμιο της ελληνικής πρωτεύουσας έλαβε το 1911 χάρη στον Ηπειρώτη ευεργέτη Ιωάννη Δόμπολη (1769-1850), ο οποίος ήταν ένας πλούσιος έμπορος που ζούσε στη Ρωσία. Διαπνεόμενος από την ιδεολογία

της Μεγάλης Ιδέας, η οποία τότε είχε απήχηση στους Έλληνες, διέθεσε όλη του την περιουσία στο ελληνικό Δημόσιο για να ιδρυθεί μετά από 50 χρόνια πανεπιστήμιο στην πρωτεύουσα της Ελλάδας, με τον όρο πως το νέο ίδρυμα θα ονομαζόταν Καποδιστριακό πανεπιστήμιο, προς τιμή του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδος, Ιωάννη Καποδίστρια. Αποτελούσε ελπίδα του Δόμπολη ότι κατά την εκτέλεση της διαθήκης πρωτεύουσα της Ελλάδας θα είχε πια γίνει η Κωνσταντινούπολη. Το 1911, το Πανεπιστήμιο της Αθήνας (που παρά τους διακαείς πόθους του Δόμπολη παρέμενε πρωτεύουσα της χώρας), για να κληρονομήσει την τεράστια περιουσία του Δόμπολη, διχοτομήθηκε σε δύο τύποις ανεξάρτητες νομικά οντότητες, το **Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον** (στο οποίο ανήκαν οι θεωρητικές σχολές) και το **Εθνικόν Πανεπιστήμιον** (στο οποίο ανήκαν οι θετικές σχολές). Τα δύο νομικά πρόσωπα συγχωνεύθηκαν ξανά με τον οργανισμό του 1932 και το ίδρυμα μετονομάστηκε σε **Αθήνησι Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον**, ονομασία που διατηρεί σχεδόν αναλλοίωτη μέχρι και σήμερα.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το Νομισματικό Μουσείο είναι ένα από τα παλαιότερα κρατικά μουσεία της Ελλάδος.

Θεσμοθετήθηκε το 1834, την ίδια χρονιά με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Η αρχαιολατρία της εποχής διαδεδομένη σε όλη την Ευρώπη και η πρόσφατη ίδρυση του νεοελληνικού κράτους δημιούργησαν τις συνθήκες της προστασίας της εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Έτσι, από την αρχή, η ιστορία του Μουσείου συνδέθηκε άμεσα με την ιστορία του νεοελληνικού κράτους, τις κοινωνικές συνθήκες και τις πολιτιστικές κατευθύνσεις της κάθε εποχής. Καθοριστικό ρόλο στην πορεία του όμως, έπαιξε και η προσωπικότητα των ανθρώπων που το διεύθυναν.

- Το 1843, το Μουσείο συστεγάζεται με την Εθνική Βιβλιοθήκη σε μία αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Το 1856, διορίζεται ως νομισματογνώμων ο Αχιλλέας Ποστολάκας, ο οποίος θα αποσυρθεί από τη διεύθυνση του Μουσείου το 1888. Ο Ποστολάκας θέτει τις βάσεις της επιστημονικής οργάνωσης του Μουσείου, μεριμνά για την αύξηση των συλλογών του, καταγράφει και δημοσιεύει νομισματικές συλλογές, και επιμελείται συστηματικά τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης.
- Το 1867, το Νομισματικό Μουσείο ορίζεται επίσημα με νόμο ως παράρτημα της Εθνικής Βιβλιοθήκης.
- **Το 1890**, διορίζεται νομισματογνώμων ο Ιωάννης Ν. Σβορώνος ο οποίος θα παραμείνει διευθυντής του μέχρι το **1922**. Το Μουσείο μεταφέρεται στην ανατολική πτέρυγα του κτηρίου της Ακαδημίας Αθηνών, όπου οργανώνεται η πρώτη έκθεση νομισμάτων.
- **Το 1893** το Μουσείο αποκτά την αυτοτέλεια του και υπάγεται στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου Αθηνών υπό την εποπτεία του Γενικού Εφόρου Αρχαιοτήτων ενώ το **1910** μαζί με όλα τα άλλα Μουσεία θα υπαχθεί στο Αρχαιολογικό Τμήμα του Υπουργείου Παιδείας. Ο Σβορώνος φροντίζει για τον εμπλουτισμό του Μουσείου με πολλές νομισματικές συλλογές και «θησαυρούς». Παράλληλα, το πλούσιο συγγραφικό του έργο, όπως οι θεμελιώδεις μελέτες του για τα νομίσματα της Κρήτης, των Αθηνών και των Πτολεμαίων –όπου γίνεται μια πιο συνθετική προσέγγιση του αρχαίου νομίσματος- και η έκδοση από το **1898** του επιστημονικού περιοδικού **Διεθνής Εφημερίς της Νομισματικής Αρχαιολογίας** συμβάλλουν ώστε το Νομισματικό Μουσείο να αναδειχθεί σε επιστημονικό κέντρο με διεθνή προβολή.
- Το Μουσείο παρέμεινε στην Ακαδημία Αθηνών έως το **1940**, οπότε η διευθύντρια **Ειρήνη Βαρούχα** μεριμνά ώστε οι συλλογές να μεταφερθούν για ασφάλεια στην Τράπεζα της Ελλάδος λόγω του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.
- **Το 1946** η Νομισματική Συλλογή μεταφέρεται στον πρώτο όροφο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, όπου το **1956** ολοκληρώνεται η νέα έκθεση.
- **Το 1964** τη διεύθυνση του Μουσείου αναλαμβάνει η **Μάντω Οικονομίδου**.
- **Το 1965** αποφασίζεται η διοικητική αυτοτέλεια της Νομισματικής Συλλογής και το **1977** της αποδίδεται ο παλαιός τίτλος του Νομισματικού Μουσείου.

Ο εμπλουτισμός του μουσείου συνεχίζεται και γίνονται πολύ σημαντικά βήματα στην καταγραφή και διαχείριση των συλλογών του. Η ανασύσταση και δημοσίευση των αρχαίων ελληνικών και βυζαντινών «θησαυρών» που υπήρχαν στο μουσείο, σημαντικών εργαλείων για την προσέγγιση της νομισματικής κυκλοφορίας της κάθε εποχής, τεκμηριώνουν τη συμμετοχή του Μουσείου στις νέες τάσεις έρευνας. Παράλληλα, στη δεκαετία

του **1970** οργανώνεται το εργαστήριο συντήρησης, ενώ τη δεκαετία του **1980** πραγματοποιούνται τα πρώτα εκπαιδευτικά προγράμματα. Το **1984** στο Υπουργείο Πολιτισμού παραχωρείται το Ιλίου Μελάθρου για τη στέγαση του Νομισματικού Μουσείου. Το μνημείο έχει ανάγκη από εκτεταμένες εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης των τοιχογραφιών και των ψηφιδωτών.

- Το 1994 με διευθυντή τον Ιωάννη Τουράτσογλου συνεχίζονται ο εμπλουτισμός των συλλογών και οι δημοσιεύσεις, αρχίζουν τα ευρωπαϊκά προγράμματα συνεργασίας, οι ψηφιακές εφαρμογές, σχεδιάζεται και υλοποιείται η ιστοσελίδα του Μουσείου στο διαδίκτυο.
- Το 1998, μετά από τις χρονοβόρες εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης, στον πρώτο όροφο του Ιλίου Μελάθρου εγκαινιάζεται η μόνιμη έκθεση του Μουσείου, που παρουσιάζει το αρχαίο ελληνικό νόμισμα, την ιστορία του Νομισματικού Μουσείου και στοιχεία για τον Ερρίκο Σλήμαν, τον πρώτο ένοικο του Ιλίου Μελάθρου.
- Το 2003 με διευθύντρια τη Δέσποινα Ευγενίδου, μεταφέρονται οι συλλογές, η βιβλιοθήκη και ο εξοπλισμός του Μουσείου στο Ιλίου Μέλαθρον. Πραγματοποιούνται εργασίες αποκατάστασης των όψεων του κτηρίου και η συντήρηση της διακόσμησης του δεύτερου ορόφου, ενώ παράλληλα δημιουργούνται υποδομές για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, όπως ο ανελκυστήρας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και το αναψυκτήριο στον κήπο του Μουσείου. Παράλληλα με τις δημοσιεύσεις δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο άνοιγμα του Μουσείου στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή της πόλης με διαλέξεις, εκδηλώσεις, δραστηριότητες και καθημερινά εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Το 2007 ολοκληρώνεται η μόνιμη έκθεση στον δεύτερο όροφο του Ιλίου Μελάθρου με την παρουσίαση της ιστορίας του νομίσματος από τη ρωμαϊκή μέχρι τη σύγχρονη εποχή

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Το Νομισματικό Μουσείο διαθέτει 500.000 προσκλήματα -κυρίως νομίσματα, αλλά και μετάλλια, μολυβδόβουλλα, σφραγιδολίθους, σταθμιά, οβελούς και τάλαντα- που χρονολογούνται από τον 14ο αιώνα π.Χ. έως σήμερα.

Οι πλουσιότερες συλλογές είναι αυτές των αρχαίων νομισμάτων, που αφορούν από τον 6ο αιώνα π.Χ. έως τον 5ο αιώνα μ.Χ. Πρόκειται για τα νομίσματα των πόλεων-κρατών, των βασιλέων και των ηγεμόνων του αρχαίου ελληνικού και ελληνιστικού κόσμου, της ρωμαϊκής Δημοκρατίας, των ρωμαίων αυτοκρατόρων και των επαρχιών της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Εξίσου σημαντικές είναι οι συλλογές των βυζαντινών και μεσαιωνικών νομισμάτων, που χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 15ο αιώνα. Υπάρχει μεγάλος αριθμός νομισμάτων της Βυζαντινής αυτοκρατορίας με αντιπροσωπευτικές κοπές όλων των αυτοκρατόρων και των νομισματοκοπειών, κοπές κρατών και ηγεμόνων της Μεσαιωνικής Δύσης και Ανατολής, καθώς και εκδόσεις των φραγκικών κρατιδίων που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα από τον 13ο αιώνα.

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)

Κτιριακό συγκρότημα Πατησίων

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ) είναι το πιο παλιό και πιο φημισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα της Ελλάδας στο τομέα της τεχνολογίας και έχει συνεισφέρει τα μέγιστα στην επιστημονική, τεχνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας από την ίδρυση του το 1836. Είναι στενά συνδεδεμένο με την πάλη της Ελλάδας για ανεξαρτησία, δημοκρατία και κοινωνική πρόοδο.

Το 1873 εγκαταστάθηκε σε συγκρότημα κτιρίων στο κέντρο της πρωτεύουσας, στα μισοτελειωμένα, ακόμη, κτίρια της οδού Πατησίων και ονομάστηκε "Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο"

Το πανεπιστήμιο εγκαταστάθηκε τελικά στα μισοτελειωμένα ακόμη κτίρια, στην οδό Πατησίων. Στο ιστορικό συγκρότημα της οδού Πατησίων φιλοξενούνται σήμερα η Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών καθώς και ορισμένες δραστηριότητες της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών (στο κτίριο Γκίνη), αλλά και της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.

Το κτίριο Αβέρωφ

Το κτίριο Αβέρωφ, όπως σήμερα ονομάζεται το κεντρικό, διώροφο κτίριο του συγκροτήματος του Πολυτεχνείου στην οδό Πατησίων, μαζί με τα δύο μονώροφα κτίρια που το πλαισιώνουν συμμετρικά (Πρυτανείας και Σχολής Καλών Τεχνών), αποτελούν το σημαντικότερο έργο του αρχιτέκτονα Λύσανδρου Καυτανζόγλου (1811-1885). Την πρώτη σκέψη δημιουργίας του Πολυτεχνείου είχε ο ευεργέτης Ν. Στουρνάρης (1852), που χρηματοδότησε το

έργο. Το αρχικό σχέδιο εκπονήθηκε το 1859, το 1861 συμπληρώθηκε η μελέτη και ο θεμέλιος λίθος τέθηκε το 1862. Στη συνέχεια έγιναν ριζικές περικοπές του προγράμματος που οδήγησαν σε αναθεωρήσεις των αρχικών σχεδίων (1868), ενώ ως το τέλος της κατασκευής πολλά στοιχεία της μελέτης θα παραλείπονταν για λόγους οικονομίας. Αλλωστε ήδη από το 1870 θα χρειαζόταν η πρόσθετη συνδρομή ενός άλλου ευεργέτη, του Γ. Αβέρωφ, ώστε να μπορέσει να ολοκληρωθεί το έργο (1878). Στο μεταξύ ο Καυταντζόγλου είχε παραιτηθεί από την επίβλεψη, διαμαρτυρόμενος για τις αυθαιρεσίες της επιτροπής ανέγερσης του Πολυτεχνείου. Τα έργα συμπλήρωσης του συγκροτήματος του Πολυτεχνείου επεκτάθηκαν ως τις αρχές του 20ου αιώνα, με συμπλήρωση της διακόσμησης και των εξωτερικών διαμορφώσεων (1903-16).

Η υποδοχή του συγκροτήματος του Πολυτεχνείου την εποχή που χτιζόταν ήταν μικτή. Από μια πλευρά ασκήθηκε έντονη κριτική για την "πολυτέλεια" ενός τόσο ασυνήθιστου σε μέγεθος δημόσιου έργου, ενώ από την άλλη εκτιμήθηκε ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του, που το έκανε να ξεχωρίζει αισθητά ανάμεσα στα σύγχρονά του μνημεία της Αθήνας. Η διχοστασία αυτή αναβίωσε προπολεμικά, όταν στην δεκαετία του '30 δημοσιεύτηκαν άρθρα υπέρ και κατά της καλλιτεχνικής αξίας του συγκροτήματος. Η απόρριψή του περιστράφηκε γύρω από τον δυσανάλογα ψηλό όγκο του κεντρικού κτιρίου, τη μίξη αναγεννησιακών στοιχείων και την ακατάλληλη χρήση των ρυθμών της αρχαιότητας. Η υποστήριξή του βασίστηκε στη δυναμική σύνθεση των όγκων και στους συνδυασμούς της διακοσμητικής του τέχνης. Ήταν πάντως φανερό ότι με τόσες αλλαγές και ανατροπές που μεσολάβησαν, δύσκολα μπορούσε κανείς να εκτιμήσει την αξία του έργου. Μεταπολεμικά διατηρήθηκαν οι ανάλογες επιφυλάξεις ενώ το συγκρότημα κηρύχτηκε διατηρητέο μνημείο. Πέρα όμως από την οποιαδήποτε αισθητική του αξιολόγηση, το Πολυτεχνείο της οδού Πατησίων απέκτησε συμβολική αξία όταν το 1973 αποτέλεσε την πρώτη εστία σπουδαστικής εξέγερσης στην Αθήνα ενάντια στην δικτατορία, επισπεύδοντας έτσι το τέλος της.

Το κεντρικό κτίριο, στην αρχική περίοδο της ιστορίας του, στέγασε διάφορες εκθέσεις, από τα αρχαιολογικά ευρήματα των ανασκαφών του Σλήμαν ως τα μνημεία του Αγώνα του 1821, μέρος του μετατράπηκε σε νοσοκομείο και τέλος στέγασε την Εθνική Πινακοθήκη, καθώς έλειπαν ακόμα ή δεν επαρκούσαν τα αντίστοιχα κτίρια στην Αθήνα. Αλλά και μεταγενέστερα, δεν έπαψε να δέχεται τροποποιήσεις και προσαρμογές σε νέες ανάγκες, όπως ήταν η δημιουργία αμφιθεάτρων στο ισόγειο, η διαμόρφωση οροφής στην αίθουσα τελετών και πιο πρόσφατα, η προσθήκη ημιορόφων σε διάφορους χώρους. Τα πρόσφατα έργα συντήρησης και αποκατάστασης του κτιρίου, που πραγματοποιήθηκαν, είχαν στόχο τη μερική επαναφορά του στην αρχική του κατάσταση, αναιρώντας διάφορες ενδιάμεσες αλλοιώσεις. Για το έργο της αποκατάστασης το κτίριο Αβέρωφ απέσπασε το μεγάλο βραβείο της Europa Nostra για το 2012.

Κατά τον 20ό αιώνα, καθώς αυξάνονταν ολοένα οι ανάγκες του Ιδρύματος, οικοδομήθηκε αρχικά το κτίριο Γκίνη (μεταξύ των ετών 1930-1935, προς τιμή του πρύτανη Άγγελου Γκίνη) στην οδό Στουρνάρη, βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Κώστα Κιτσίκη (1892-1969), απόφοιτου της γερμανικής σχολής του Berlin-Charlottenburg, εκπρόσωπου ενός ιδιόρρυθμου δυναμικού νεοακαδημαϊσμού, που προωθεί μια σύνδεση παλαιότερων και νεότερων μορφών, με παλινδρομήσεις ανάμεσα στο μοντέρνο και το κλασικό.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου

Η Ελλάδα βρισκόταν από τις 21 Απριλίου 1967 υπό τη δικτατορική διακυβέρνηση του στρατού, ενός καθεστώτος που είχε καταργήσει τις ατομικές ελευθερίες, είχε διαλύσει τα πολιτικά κόμματα και είχε εξορίσει, φυλακίσει και βασανίσει πολιτικούς και πολίτες με κριτήριο τις πολιτικές τους πεποιθήσεις. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973 ήταν μια μαζική και δυναμική εκδήλωση της λαϊκής αντίθεσης στο καθεστώς της Χούντας των Συνταγματαρχών. Η εξέγερση ξεκίνησε στις 14 Νοεμβρίου 1973, με κατάληψη του Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών από φοιτητές και σπουδαστές που κλιμακώθηκε σχεδόν σε αντιχουντική επανάσταση και έληξε με αιματοχυσία το πρωί της 17ης Νοεμβρίου, μετά από μια σειρά γεγονότων που ξεκίνησαν με την είσοδο άρματος μάχης στον χώρο του Πολυτεχνείου και την επαναφορά σε ισχύ του σχετικού στρατιωτικού νόμου που απαγόρευε συγκεντρώσεις και την κυκλοφορία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

ΕΞΑΡΧΕΙΑ

Η Πλατεία Εξαρχείων

Τα Εξάρχεια είναι πυκνοκατοικημένη συνοικία της **Αθήνας** που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης κι εκτείνεται γύρω από την ομώνυμη πλατεία. Σημαντικά κτήρια στα όρια της συνοικίας στην οδό Πατησίων είναι το **Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο** και το ιστορικό συγκρότημα του **Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου**. Ο Λόφος του Στρέφη αποτελεί σημαντικό πνεύμονα πρασίνου για την περιοχή.

Οριοθέτηση

Η θέση των Εξαρχείων στον χάρτη

Τα Εξάρχεια οριοθετούνται:

- δυτικά από την οδό Πατησίων, και τα μεγάλα κτηριακά συγκροτήματα του **Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου** και του **Πολυτεχνείου**.
- νοτιοδυτικά, από τις οδούς Καποδιστρίου και Σόλωνος οι οποίες χωρίζουν τα **Εξάρχεια** από την περιοχή της Πλατείας Κάνιγγος
- νοτιοανατολικά, από την οδό Χαριλάου Τρικούπη μέχρι το ύψος της Καλλιδρομίου, η οποία χωρίζει τη συνοικία από τη Νεάπολη και τα Πευκάκια.
- βορειοανατολικά, από τους δρόμους μεταξύ της οδού Χαριλάου Τρικούπη και του Λόφου του Στρέφη, οι οποίοι χωρίζουν τα **Εξάρχεια** από τη **Νεάπολη**, που αποτελεί ξεχωριστή συνοικία.
- βόρεια, από τους δρόμους μεταξύ του Λόφου του Στρέφη και του **Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου**, οι οποίοι διακρίνουν τη συνοικία από την περιοχή του **Πεδίου του Άρεως**.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι η ονομασία «Νεάπολη Εξαρχείων» είναι αμφιλεγόμενη, και πλέον έχει αρχίσει να εγκαταλείπεται.

Ιστορία

Παλαιότερα η περιοχή ονομαζόταν *Πιθαράδικα* λόγω των εργαστηρίων που υπήρχαν στην περιοχή μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα και κατασκεύαζαν **πιθάρια**. Το νεώτερο όνομα της περιοχής προήλθε από κάποιον Ηπειρώτη έμπορο ονόματι Έξαρχο, που διατηρούσε στην οδό Θεμιστοκλέους μεγάλο -για τα δεδομένα της εποχής- κατάστημα γενικού εμπορίου. Στις αρχές του 19ου αιώνα τα **Εξάρχεια**, και συγκεκριμένα η οδός Τζαβέλα, θεωρούνταν το σύνορο της πόλης της Αθήνας. Αρχικά στη συνοικία αυτή κατοικούσαν οικοδόμοι και τεχνίτες από τις **Κυκλάδες**, ενώ από το **1865** που εντάχθηκε και στο σχέδιο πόλης άρχισε σταδιακά να αναπτύσσεται.

Η στέγαση εκεί των τμημάτων του **Πανεπιστημίου** και του **Πολυτεχνείου** της **Αθήνας**, προσέλκυσε από τα μέσα του **19ου αιώνα** μέχρι και τις μέρες μας, διανοούμενους και φοιτητές. Στα **Εξάρχεια** άλλωστε έγινε η πρώτη εξέγερση φοιτητών, τα γνωστά **Σκιαδικά**, αποτελώντας έτσι ήδη από τότε σημείο αγώνα των φοιτητών. Το 1901 οι φοιτητές, με αφορμή τη μετάφραση του **Ευαγγελίου** στη δημοτική, **πραγματοποίησαν διαδηλώσεις** με αποτέλεσμα την παραίτηση της κυβέρνησης και του Αρχιεπισκόπου.

Στα **Δεκεμβριανά**, η περιοχή δοκιμάστηκε καθώς ένα τμήμα ελεγχόταν από **Ελασίτες** που ήταν οχυρωμένοι στον λόφο του Στρέφη και τα γύρω κτίρια, και ένα άλλο από κυβερνητικούς στο **Χημείο** και το **Κολωνάκι**. Σημειώθηκαν αρκετές συγκρούσεις, ενώ για λίγο καιρό στην **μπλε πολυκατοικία** οι Ελασίτες είχαν εγκαταστήσει πολυβόλο.

Γειτονιά στα Εξάρχεια

Τον Φεβρουάριο του 1973 πραγματοποιήθηκε η πρώτη **κατάληψη κατά τη διάρκεια της Χούντας** στη Νομική Σχολή Αθηνών, ενώ λίγους μήνες αργότερα συνέβησαν τα **γεγονότα της 17ης Νοεμβρίου**. Κατά την περίοδο της **Μεταπολίτευσης** τα Εξάρχεια αναδείχθηκαν στην κατεχοχήν «επαναστατική» περιοχή συγκεντρώνοντας διανοούμενους, αναρχικούς, φοιτητές, αριστερούς και πολλούς άλλους, ενώ αποτέλεσε -και αποτελεί- περιοχή που στεγάστηκαν τα γραφεία οργανώσεων της κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής **αριστεράς**, καθώς και χώρος ζυμώσεων και δράσης για **αναρχικές** ομάδες. Η έντονη αυτή πολιτικοποίηση έχει προκαλέσει αρκετές φορές εκτεταμένες επιχειρήσεις της αστυνομίας στην περιοχή, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την "Επιχείρηση Αρετή" που έγινε το 1984 με πρόφαση την απομάκρυνση των πανκς από την πλατεία.

Το Νοέμβρη του 1985 η δολοφονία του 15χρονου **Μιχάλη Καλτεζά** από αστυνομικό των ΜΑΤ προκάλεσε εκτεταμένα επεισόδια, με αποτέλεσμα κατάληψη του Χημείου που τελείωσε με την άρση του ασύλου για πρώτη φορά. Τον Δεκέμβριο του 2008, με την δολοφονία ενός άλλου 15χρονου, του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, από τις σφαίρες αστυνομικού στην οδό Μεσολογγίου, ξεκίνησαν από τα Εξάρχεια και γενικεύτηκαν σε ολόκληρη τη χώρα οι **ταραχές του Δεκεμβρίου 2008**.

Αρχιτεκτονική της περιοχής

Σημείο αναφοράς για την περιοχή αποτέλεσε για δεκαετίες η **Μπλε πολυκατοικία** στη γωνία πλατείας Εξαρχείων και οδού Αραχώβης, η οποία υπήρξε αρχιτεκτονικό σύμβολο για την εποχή της και στην οποία πέρασαν τα παιδικά τους χρόνια ο **Φρέντυ Γερμανός**, ο **Αλέκος Σακελλάριος**, ο **Αλέξης Μινωτής**, ο **Δημήτρης Χορν**, ο **Δημήτρης Μυράτ** καθώς επίσης η **Σοφία Βέμπο** και ο **Λεωνίδας Κύρκος**. Άλλα γνωστά κτίρια των Εξαρχείων, εκτός από αυτά του ΕΜΠ, είναι το **Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο** και το **Παλαιό Χημείο** στη Σόλωνος. Στην οδό Μπουμπουλίνας επί κατοχής λειτουργούσαν κρατητήρια των Γερμανών και αργότερα, επί χούντας, της **EAT-EΣA**.

Μεγαλοαστικά κτίσματα σε γειτονιές των Εξαρχείων – Διάσημοι κάτοικοι

Στην περιοχή των Εξαρχείων κατοίκησαν και δραστηριοποιήθηκαν σημαντικοί άνθρωποι της τέχνης και των γραμμάτων ενώ αποτελεί μέχρι και σήμερα στέκι διανοουμένων. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι **Δημήτριος Φιλιππότης**, του οποίου ο απόγονος, **Στρατής Φιλιππότης**, διατηρεί βιβλιοπωλείο στην οδό Σόλωνος, **Κάρολος Κουν**, **Νικόλαος Γύζης**, **Γεώργιος Σουρής**, του οποίου οι απόγονοι κατοικούν ακόμα και σήμερα στην οδό Καλλιδρομίου^[4], **Μίνα Γιάννου**, **Λεωνίδας Κύρκος**, ο οποίος διέμενε στην Καλλιδρομίου, και για μία εποχή στην Μπλε Πολυκατοικία, **Τίμος Μωραΐτινης**, **Ναπολέων Λαπαθιώτης**, που διέμενε στην οδό Κουντουριώτου όπου και πέθανε, **Παναγής Τσαλδάρης**, **Χαρίλαος Τρικούπης**, που είχε το σπίτι του στη συμβολή των οδών Ακαδημίας και Χαριλάου Τρικούπη, τότε οδό Πινακωτών, **Βασίλης Ραφαηλίδης**, **Σοφία Βέμπο**, που έμενε στην μπλε πολυκατοικία, **Κατίνα Παξινού**, **Φρέντυ Γερμανός** κ.ά.^[3] Σημαντικό κεφάλαιο επίσης για την περιοχή αποτελούν οι **Παύλος Σιδηρόπουλος**, **Νικόλας Άσιμος** και **Κατερίνα Γώγου** καθώς όχι μόνο συνέδεσαν την καλλιτεχνική τους σταδιοδρομία με τα

Εξάρχεια, αλλά οι δύο από αυτούς (Άσιμος και Γώγου) βρήκαν και τραγικό θάνατο σε αυτή αυτοκτονώντας.^[5]

Σήμερα διαμένουν στην περιοχή μεταξύ άλλων οι **Σταύρος Ξαρχάκος**, στην οδό Καλλιδρομίου, **Βασίλης Κεδίκογλου**, πρώην βουλευτής, **Σώτη Τριανταφύλλου**, συγγραφέας, **Αρλέτα**, τραγουδίστρια κ.ά. Επίσης στην οδό Ασκληπιού βρίσκεται και η κατοικία του πρώην προέδρου της Δημοκρατίας, **Κάρολου Παπούλια**. Στην ίδια περιοχή βρίσκονται πολλά πολιτικά γραφεία καθώς και τα γραφεία του **ΠΑΣΟΚ**.

Σήμερα

Η Οδός Πατησίων

Στα Εξάρχεια έχουν αφετηρία μεγάλο πλήθος αστικών γραμμών **λεωφορείων** και **τρόλεϊτσουσυστήματος συγκοινωνίας** της Αθήνας. Σχετικά κοντά βρίσκονται οι σταθμοί **Πανεπιστήμιο**, **Ομόνοια** και **Βικτώρια** του **μετρό** της Αθήνας, ενώ προβλέπεται σταθμός στην υπό **μελέτη** γραμμή **Γαλάτσι-Μαρούσι**.

Η παρουσία διανοούμενων αλλά κι η έντονη πολιτικοποίηση που κυριαρχεί στα Εξάρχεια ώθησε στην παρουσία πολλών βιβλιοπωλείων και βιβλιοθηκών στη περιοχή, ενώ φιλοξενούν και πολλές **τυπογραφικές** επιχειρήσεις. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 η περιοχή έγινε επίσης κέντρο της αγοράς ειδών πληροφορικής, καθώς πάρα πολλά καταστήματα του είδους εμφανίστηκαν στην οδό Στουρνάρα και τις κατέτους της.

Τοπική ομάδα είναι ο **Αστέρας Εξαρχείων**.

Πλάκα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με αυτήν την πανέμορφη γραφική τοποθεσία της Αθήνας για να αποδείξουμε από τη μία πόσο κοντά μας βρίσκεται το ιστορικό μας παρελθόν και από την άλλη για να γνωρίσουμε καλύτερα μερικές γωνιές που ήταν στην πλειονότητα ως τώρα άγνωστες.

Πιστεύουμε ότι θα σας φανεί τόσο ενδιαφέρον όσο και σε εμάς τους ίδιους , διότι ανακαλύψαμε πολλές σημαντικές πληροφορίες για σπουδαία μνημεία που στολίζουν το κέντρο της ιστορικής μας πόλης.

Πόσες φορές έχουμε επισκεφτεί την Πλάκα χωρίς να συλλογιστούμε βαθύτερα τι κρύβεται κάτω από αυτά τα ερείπια ; Πόσες φορές έχουμε υπερηφανευτεί για τον Παρθενώνα χωρίς να γνωρίζουμε ουσιαστικά

την ιστορία του; Νομίζουμε πως με την εργασία μας θα λυθούν όλες
σας οι απορίες!

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ...

Η Πλάκα είναι η αρχαιότερη συνοικία στο κέντρο της Αθήνας κάτω από την Ακρόπολη. Συνορεύει νότια με την συνοικία Μακρυγιάννη, ανατολικά με την περιοχή των Στύλων του Ολυμπίου Διός και του Ζαπτείου, βόρεια με το εμπορικό κέντρο της Αθήνας και δυτικά με το Μοναστηράκι. Έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός οικισμός.

Μεταπολεμικά, τα κτίσματα της Πλάκας κρίθηκαν διατηρητέα στο σύνολό τους, με αποτέλεσμα η Πλάκα να αποτελεί τη μοναδική συνοικία της Αθήνας που σε τέτοια έκταση μπορεί κάποιος να δει την πόλη όπως ήταν πριν 100 χρόνια. Στην περιοχή λειτουργούν μουσεία, ταβέρνες, εστιατόρια, καφετέριες και καταστήματα με τουριστικά είδη, ενώ σώζονται κτίρια διάσημων πολιτών της παλιάς Αθήνας.

Αρχιτεκτονικός χαρακτήρας της Πλάκας:

Η πασίγνωστη γειτονιά είναι το κομμάτι της Αθήνας που διατηρεί περισσότερο τον ιστορικό αρχιτεκτονικό του χαρακτήρα. Η φυσιογνωμία του χώρου που δημιουργεί την κυρίαρχη εντύπωση που προκύπτει:

- ✓ από τη διατηρημένη μορφή του δικτύου δρόμων απόλυτα προσαρμοσμένων στο φυσικό χώρο ανάπτυξής τους,
- ✓ από την παρουσία αρχαιολογικών χώρων και μνημείων όλων των εποχών (κλασικά, ρωμαϊκά, βυζαντινά, οθωμανικά), ενταγμένων στον ιστό της πόλης
- ✓ ένα σύνολο κτηρίων ιστορικού και αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα που συνυπάρχουν αρμονικά

Τα κτήρια, κυρίως κατοικίες με τα κυριότερα χαρακτηριστικά τους μαρτυρούν την ηλικία τους και την αρχιτεκτονική της εποχής που τα δημιούργησε. Σπίτια λαϊκά και οθωμανικά που χρονολογούνται από το 1832 μέχρι το 1864 κυρίως, αλλά και νεοκλασικά και εκλεκτικιστικά, καθώς και αρκετά νεότερα, συνθέτουν ένα οικιστικό σύνολο που παρουσιάζει μεγαλύτερη ομοιογένεια όσο πλησιάζει προς το βράχο της Ακρόπολης.

Σήμερα η γειτονιά της Πλάκας παρά τις πολλαπλές της αλλοιώσεις και την παρεμβολή πολλών σύγχρονων κτηρίων στον ιστό της διατηρεί ακόμη αρκετά συμπαγή την αρχιτεκτονική της φυσιογνωμία.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Αρχικά, από την προϊστορική εποχή (3500 π.Χ), ήταν χώρος κατοίκησης και ταφής ενώ απέκτησε την μετέπειτα χρήση του ως δημόσιος χώρος, κατά την έννοια του όρου, (αγορά < αγείρω =συγκεντρώνω), από τον 6ο αιώνα π.Χ. και ύστερα για να φθάσει στην οριστική του μορφή τον 2ο αιώνα (μ.Χ.).

Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας καταστράφηκε και λεηλατήθηκε πολλές φορές, από τους Πέρσες το 480 π.Χ., αργότερα από τους Ρωμαίους υπό τον Σύλλα το 86 π.Χ., στη συνέχεια από τους Ερούλους το 267 (μ.Χ.), και τους Σλάβους επιδρομείς το 580 όπου και τελικά ο χώρος αυτός εγκαταλείφθηκε.

Τον 10ο αιώνα φέρεται να ξανακατοικήθηκε και περί το 1000 χτίσθηκε εδώ ο ναός των Αγίων Αποστόλων. Το 1204ακολούθησε νέα καταστροφή, αυτή τη φορά από επιδρομές του Λέοντος Σγουρού, δυνάστη τότε του Ναυπλίου οπότε και ακολούθησε νέα ερημωση. Στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 και ειδικά στη περίοδο 1826-1827 επήλθε η τελευταία καταστροφή μαζί με τον γύρω χώρο. Έτσι, ο 19ος αιώνας βρίσκει την αρχαία αγορά κυριολεκτικά θαμμένη κάτω από την πυκνοκατοικημένη τότε νεότερη Αθήνα που υποδεχόταν τον βασιλέα Όθωνα για να ανακηρύξει την πόλη πρωτεύουσα του νεοσύστατου τότε Βασιλείου (1834).

Οι πρώτες ανασκαφές του χώρου της αρχαίας αγοράς ξεκίνησαν τον 19ο αιώνα από την Αρχαιολογική Εταιρία και από Γερμανούς αρχαιολόγους. Η συστηματική όμως ανασκαφική αρχαιολογική έρευνα ξεκίνησε από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών το 1931 μέχρι το 1941, (α΄ περίοδος), από το 1946 μέχρι το 1960, (β΄ περίοδος), το 1969 (γ΄ περίοδος) και από το 1980 που συνεχίζει μέχρι σήμερα.

- Σημειώνεται ότι ο αρχαιολογικός χώρος της αρχαίας αγοράς της Αθήνας που λειτουργεί από το 1957, εποπτεύεται σήμερα από την Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία που υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού.

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ

Το 1931 η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα αναλαμβάνει να κάνει ανασκαφές στον χώρο της Αγοράς. Το έργο ήταν αρκετά δύσκολο καθώς έπρεπε να απαλλοτριωθεί και να κατεδαφιστεί μία ολόκληρη συνοικία της πόλης. Οι ανασκαφές ξεκίνησαν στις 25 Μαΐου ανατολικά του Ναού του Ηφαίστου. Στις 4 Ιανουαρίου 1954 γίνεται καθαρισμός της επιφάνειας της Αγοράς και το 1956 ολοκληρώνεται η αναστήλωση της Στοάς του Αττάλου και η ανακαίνιση του ναού των Αγίων Αποστόλων. Τη δεκαετία του '80 οι ανασκαφές συνεχίστηκαν πιο βόρεια, πάνω από την οδό Αδριανού όπου εντοπίστηκε το δυτικό άκρο της Ποικίλης Στοάς. Στο διάστημα μεταξύ 2006 και 2007 κατεδαφίστηκαν τρία κτήρια στο σημείο αυτό (γωνία Αδριανού και Αγίου Φιλίππου) και αποκαλύφθηκε και το ανατολικό άκρο της Ποικίλης Στοάς. Οι ανασκαφές προς το παρόν συνεχίζονται σε αυτήν την περιοχή.

ΤΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡΡΗΣΤΟΥ

Με το όνομα Αέρηδες καθιερώθηκε να λέγεται αρχαίο μνημείο που βρίσκεται στους βόρειους πρόποδες της Ακρόπολης Αθηνών, στον χώρο της Ρωμαϊκής Αγοράς στην Πλάκα. Η επίσημη ονομασία του είναι Ωρολόγιο του Κυρρήστου και θεωρείται πως το ανήγειρε ο Ανδρόνικος ο Κυρρήστης (ή Κύρρηστος). Πρόκειται για οκταγωνικό μαρμάρινο κτίριο, χωρίς κίονες, όπου στις ισάριθμες μετόπες του φέρονται ανάγλυφοι οι οκτώ κύριοι άνεμοι, εξ ου και η ονομασία "Αέρηδες". Φέρει δύο θύρες, μία προς Βορρά και μία προς Δυσμάς.

Ιστορία

Το Ωρολόγιο του Κυρρήστου ανεγέρθηκε από τον Έλληνα αστρονόμο Ανδρόνικο από την Κύρρο της Μακεδονίας (ή Μακεδονικής Συρίας) (α' μισό του 1ου αιώνα π.Χ.), ανατολικά του αρχαιολογικού χώρου του μικρού πρόπυλου της Ρωμαϊκής Αγοράς στην Αθήνα.

Μετά την εκκένωση της Αθήνας από τα στρατεύματα του Μοροζίνη και την ανακατάληψή της από τους Τούρκους, το κτίριο αυτό μετατράπηκε σε Τεκέ (=μουσουλμανικό μοναστήρι) από Δερβίσηδες που είχαν έλθει από διάφορα μέρη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και εγκαταστάθηκαν σε αυτό. Στην αρχή, οι δερβίσηδες ήταν ανυπάκουοι και δημιουργούσαν αρκετά προβλήματα στην οθωμανική διοίκηση. Στις αρχές του 19ου αιώνα, ο τότε βοεβόδας της Αθήνας Χασεκής αναγκάστηκε με στρατό να τους καθυποτάξει, απειλώντας τους πως αν δεν ακολουθήσουν τις σχετικές διατάξεις της διοίκησης θα τους εκδίωκε. Έτσι παρέμειναν περιορισμένοι εντός του κτιρίου, συντηρούμενοι με κοινή δαπάνη από εισφορές μουσουλμάνων κατοίκων που έτρεφαν γι' αυτούς μεγάλο σεβασμό. Στον Τεκέ φιλοξενούνταν επίσης και ανώτατοι ιερούργοι του μουσουλμανικού δόγματος που έφθαναν στην Αθήνα.

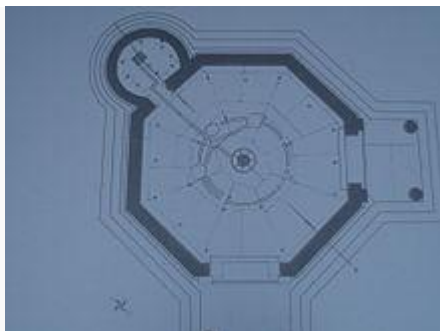

Οι Αέρηδες σε γκραβούρα τον 18ο αιώνα

Ο Γάλλος περιηγητής Κόμης ντε Φορμπέν που επισκέφθηκε την πόλη το 1817 βρήκε το ωρολόγιο του Κυρρήστου να κατέχεται από τους Δερβίσηδες που διακρίνονταν για την ομορφιά τους και τη σεμνότητα του ήθους τους αλλά ήταν ιδιαίτερα αυθάδεις σε κάθε είδους δεσποτική διοικητική Αρχή. Οι Δερβίσηδες παρέμειναν εδώ μέχρι το 1821 οπότε και η Αθήνα καταλήφθηκε από τους Έλληνες, με αποτέλεσμα να διαφύγουν άλλοι στην Εύβοια και άλλοι στη Μικρά Ασία. Γεγονός πάντως είναι ότι η παρουσία και διαμονή τους στη μνημείο το διέσωσε από ποικίλες καταστροφές, όταν αντίθετα φθάνοντας Ευρωπαίοι αρχαιολάτρες αφαιρούσαν και άρπαζαν αρχαιότητες. Από όταν περιήλθε στα χέρια των Ελλήνων συμπεριελήφθη στις αρχαιότητες και στους αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας. Η δε συνοικία που αναπτύχθηκε γύρω του ονομάζεται ομοίως συνοικία Αέρηδες.

Περιγραφή μνημείου

Πρόκειται για ένα πυργωτό οκτάγωνο οικοδόμημα από πεντελικό μάρμαρο, μήκους πλευράς 3,20 μέτρων και συνολικού ύψους 12 μέτρων, του οποίου η βάση αποτελείται από τρεις βαθμίδες. Η στέγη του είναι κωνική κεραμοσκεπής. Στη νότια πλευρά φέρει ένα ημικυλινδρικό πρόσκτισμα μικρότερου ύψους ενώ στη ΒΑ και ΒΔ πλευρά φέρει από ένα πρόπυλο με δύο αντιτακτούς κίονες έκαστο.

Κάτοψη βάσης μνημείου

Στη κορυφή της στέγης υπήρχε ορειχάλκινος ανεμοδείκτης υπό μορφή Τρίτωνα, ο οποίος περιστρεφόμενος έδειχνε, κρατώντας δείκτη, την κατεύθυνση ενός από τους οκτώ κύριους ανέμους. Οι άνεμοι, προσωποποιημένοι, φέρονται ανάγλυφοι να ίπτανται (φτερωτοί) στο άνω μέρος της κάθε πλευράς του πύργου, φέροντας ο καθένας και ιδιαίτερο σύμβολο. Τα ονόματά τους είναι χαραγμένα κάτω από το αντίστοιχο τμήμα του οκταγωνικού γείσου, και είναι: ο Βορρέας (βόρειος), ο Καικίας(βορειοανατολικός), ο Απηλιώτης (ανατολικός), ο Εύρος (νοτιοανατολικός), ο Νότος(νότιος), ο Λιψ (Λίβας, νοτιοδυτικός), ο Ζέφυρος (δυτικός), και ο Σκίρων(βορειοδυτικός). Κάτω δε από κάθε προσωποποίηση, εγχάρακτες ακτίνες κατά διάφορους σχηματισμούς αποτελούσαν αυτούσια ηλιακό ρολόι.

Αέρηδες (δυτική πλευρά - Ζέφυρου)

Ειδικότερα για τον υπολογισμό της ώρας σε ανήλιες ημέρες υπήρχε μέσα στο κτίσμα ιδιαίτερη εγκατάσταση υδραυλικού ρολογιού. Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα πως ο κατασκευαστής του μνημείου συνδύασε τις εφευρέσεις προηγούμενων κατασκευαστών ρολογιού, όπως του Αρχιμήδη, του Κτησίβιου και του Φίλωνα. Μάλιστα, όπως σημειώνει ο Ουάρρωνας, στη νότια πλευρά του οικοδομήματος υπήρχε δοχείο κυλινδρικού σχήματος με νερό που παρεχόταν μέσω αγωγού από πηγή της βόρειας πλευράς της Ακρόπολης. Ο δε Βιτρούβιος ονομάζει το μνημείο αυτό "Πύργο των Ανέμων" και το περιγράφει με πολλές λεπτομέρειες. Τέλος, το μνημείο κατατάσσεται στον κορινθιακό ρυθμό (εκ των κιονοκράνων) ενώ το εσωτερικό του στον δωρικό ρυθμό (βαρύ αυστηρό). Συνέχεια του κτιρίου ΝΑ ήταν το Αγορανομείο επί πολυβάθμιτης μαρμάρινης βάσης.

Το μνημείο αυτό θεωρείται ο αρχαιότερος μετεωρολογικός-ωρομετρικός σταθμός του κόσμου.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ

Για τον υπολογισμό της ώρας τις νύχτες αλλά και τις συνεφιασμένες μέρες υπήρχε στο εσωτερικό του πύργου ένα υδραυλικό ρολόι, από το οποίο σώζονται μόνο η κυλινδρική δεξαμενή και κάποιες αυλακώσεις στο δάπεδο.

Το 1967 ο Derek de Solla Price, καθηγητής της Ιστορίας των Επιστημών στο Πανεπιστήμιο του Yale και ο Joseph Noble, ιστορικός της Τέχνης, προσπάθησαν να αναπαραστήσουν την αρχική μορφή του μνημείου και τον τρόπο λειτουργίας του υδραυλικού ρολογιού.

Σύμφωνα με την αναπαράσταση αυτή στο κυλινδρικό πρόσκτισμα υπήρχαν δυο δεξαμενές, η μία ψηλότερα από την άλλη. Το νερό από την πηγή της Κλεψύδρας, έφθανε στην επάνω δεξαμενή και από εκεί στην κάτω, όπου υπήρχε πλωτήρας συνδεδεμένος με μία λεπτή μπρούτζινη αλυσίδα.

Όπως αυτός ανέβαινε με τη στάθμη του νερού, κινούσε την αλυσίδα, η οποία με τη σειρά της περιέστρεφε ένα δίσκο ωρολογίου που βρισκόταν στο κέντρο του πύργου ανάμεσα σε αγάλματα του Ποσειδώνα, του Ηρακλή και του Άτλαντα. Ένα μαρμάρινο παραπέτο, ύψους 0,90μ περίπου, προστάτευε το μηχανισμό του ρολογιού, που ήταν ανοιχτό μέρα και νύχτα. Κάθε 24 ώρες άδειαζαν τη μικρή δεξαμενή και αυτό ισοδυναμούσε με κούρδισμα του ρολογιού. Ένας σωλήνας έφερνε το νερό αυτό σε κρουνοί και σε σιντριβάνια μπροστά από το μηχανισμό του ρολογιού.

Βιβλιογραφία

- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BA%CE%B1%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD
- <http://www.nlg.gr/>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%92%CE%B9%CE%B2%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82
- http://www.enma.gr/exb_1stf1.htm
- <https://www.arch.ntua.gr/page/28>